

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Inhoud	referenties	Voor de referenten stellen jullie nu als eis dat er ten minste 1 referentie een gemeente moet zijn. Omdat de markt enkele jaren op slot heeft gezeten door VNG/KPN is dit lastig. Kunnen jullie deze eis ombuigen in: Een referent dient een gemeente of semi-overheid te zijn?	Niet akkoord. Zie ook antwoord op vraag 2 en vraag 113
2	Inhoud	5.6.1 referenties - gemeente	Eén van de referenties van de aanbestedende dienst dient een gemeente te zijn. Wat is de reden waarom de referentie specifiek bij een gemeente dient te worden opgeleverd? We zien omgevingen bij overheidsinstanties niet als unieke omgevingen, als bijvoorbeeld een inschrijver kan aantonen dit te hebben uitgevoerd bij een kritische 24x7 complexe infrastructuur in de private sector, dan zou dit voldoende moeten aantonen dat de inschrijver ervaring heeft met dit onderwerp. Deze kerncompetentie is ook beperkend voor de markt. Verzoek is om deze kerncompetentie aan te passen naar: "Kerncompetentie 1: U toont met een referentie aan dat u bij één opdrachtgever ervaring heeft opgedaan met het succesvol leveren van een server omgeving bij een 24x7 kritische publieke of private organisatie. Gaat u hiermee akkoord? Zoniet, kunt u aangeven waarom u niet akkoord kan gaan hiermee?	Wij delen uw mening niet. Wij hebben deze referentie-eis gesteld omdat gemeenten specifieke systemen hebben en met een aanzienlijke hoeveelheid aan verschillende (ICT) processen, applicaties en bedrijfsprocessen. Dat is anders dan een private partij met één core business.
3	Uitvoering	PvE E9 Algemene eisen aan de opdracht	1) Is opdrachtgever bereid specialistische dienstverlening zoals maar niet beperkt tot threat hunting door medewerkers van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) te laten uitvoeren? 2) Leverancier werkt vanuit “follow the sun” principe voor het leveren van 24/7 monitoring en detectie met eyes on screen in plaats van in consignatie vanuit Nederland. Dit doen wij vanuit EMEA waardoor het buiten kantoortijden 9:00 – 17:00 kan voorkomen dat een analist vanuit buiten de EER een incident oppakt. Is opdrachtgever bereid om af te wijken dat de bemensing alleen van binnen de EER gedaan wordt?	Dit is niet akkoord. De dienstverlening dient binnen de EER te worden uitgevoerd.
4	Inhoud	5.6.1. Ervaring/referenties	Van de twee referentieopdrachten dient bij tenmiste één van de referenties de aanbestedende dienst een gemeente te zijn. Gegadigde beschikt over diverse referenten binnen het domein overheid, welke qua dienstverlening veel beter passen bij de gevraagde scope van gemeente Gouda. Is met één van deze referenten ook voldaan aan deze minimumeis op het gebied van technische bekwaamheid? Zo nee, waarom wenst gemeente Gouda specifiek een gemeente als referent?	zie beantwoording vraag 2
5	Proces	ISO certificaten	Goedendag, onze organisatie heeft al een aantal jaren geleden 2 certificaten behaald, de ISO27001 en het CCV Pentestkeurmerk, waar ook het kwaliteitsysteem wordt getoetst. De certificerende audit voor 9001 staat gepland in mei 2024. In H 5.6.3 van de Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf wordt gesteld dat het certificaat geldig moet zijn op de datum van indiening van de inschrijving. Kan dit versoepelt worden naar datum van gunning zoals wordt gesteld in Bijlage B7 Checklist inschrijving Aanbesteding MDR?	Geen bezwaar voor ISO9001 ISO27001 moet wel bij inschrijving geldig zijn.

6	Inhoud	Bijlage B4	Wat wordt bedoeld met "Maximale jaarlijkse kosten per Asset (plafond)" vooral omdat dit wordt genoemd in het gedeelte over pricing per logvolume.	Uit de marktconsultatie is naar voren gekomen dat aanbieders die op logvolume verrekenen in staat zijn het logvolume in te schatten. Om een aanbesteding technisch zuivere vergelijking te kunnen maken met partijen die kosten per asset verrekenen, wordt voor het logvolume een maximum gevraagd aan inschrijvers die op basis van logvolume aanbieden. Daarmee wordt voorkomen dat achteraf hogere kosten in rekening worden gebracht, waardoor mogelijk een andere partij gegund had moeten worden.
7	Inhoud	Bijlage B4	In de aanbestedingsleidraad wordt het gebruik van extra tooling (bijvoorbeeld netwerksensoren) open gehouden. In het pricingblad kan dit echter niet worden meegenomen. Kan dit worden toegevoegd?	Ja, er zal een nieuw prijzenblad met opties worden gepubliceerd. Zie hiervoor Prijzenblad Versie 2. Alleen deze versie is geldig bij inschrijving. Eerdere versies vervallen.
8	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 4.3	Onder C. Beschrijving van de oplossing wordt bij het 9e streepje gesproken van een tabel onder de volgende bullet. Waar kunnen wij die vinden?	Deze is uit de leidraad gehaald en als bijlage B3 opgenomen, om deze voor u invulbaar te maken.
9	Inhoud	Bijlage A6	Punt 3. is niet heel duidelijk gedefinieerd. Om welke use cases gaat het?	De use cases die u aangeeft bij kwalitatief criterium D, voor zover u daarbij gebruik maakt van informatie uit CISCO apparatuur. Te denken valt bijvoorbeeld aan door firewalls geblokkeerde packets en IDS-meldingen.
10	Inhoud	PvE eis 53	Is het hierbij voldoende gebruik te maken van de mailimportfunctionaliteit van TOPdesk?	Gevraagd wordt communicatie in twee richtingen. Dit kan voor zover wij weten alleen met een API-koppeling, niet met een mailimport.
11	Inhoud	PvE eis 39	Inschrijver werkt met ploegendiensten en het is dan ook onmogelijk om vaste medewerkers toe te wijzen aan de klanten. Kennis van de infrastructuur van opdrachtgever wordt gedocumenteerd in een kennissysteem. Aangezien er indirect 24/7 dienstverlening wordt gevraagd (ook een oproepdienst is dat), hoe ziet opdrachtgever dit überhaupt voor zich. Zelfs onder de 50 uur durende kantooruren is dit al niet mogelijk. Kan deze eis vervallen?	Het gaat hier om een vast aanspreekpunt en een ingewerkte vervanger bij ziekte, vakantie etc. Eis 39 geldt niet voor het eerste contact bij een alert, wel voor de opvolging/nadere bespreking en advisering tijdens kantooruren.
12	Inhoud	PvE eis 36	Het inwinnen en analyseren van informatie over ontwikkelingen van dreigingen en aanvallen is normaal gesproken geen taak van het (operationele) SOC, maar van gelieerde afdelingen aangezien dit hele andere competenties vereist. Kan deze eis worden aangepast dat Inschrijver dit uitvoert?	Ja. Het SOC betreft de gehele voorziene dienstverlening vanuit het perspectief van de aanbestedende dienst zoals beschreven in de leidraad en PvE. Het is aan de inschrijver hoe zij dit intern wil organiseren.
13	Inhoud	PvE eis 35	De eis is dat Inschrijver advies geeft. Hoe ziet de gemeente Gouda dit advies voor zich?	Het gaat om advies over wat te doen/niet te doen bij een (vermoeden van) een inbreuk, zoals wel/niet machines uitzetten, netwerkverbindingen kappen etc. Oogmerk daarbij is te voorkomen dat de situatie door de reactie op een (vermoedde) inbreuk wordt verergerd of dat bewijsmateriaal voor forensisch onderzoek verloren gaat. De communicatie betreft de samenwerking met de inschrijver en escalatie.
14	Inhoud	PvE eis 35	Wat wordt bedoeld met Communicatie en handelingsplannen bij inbreuken? Het rapport van het SOC over de inbreuk? Wat inschrijver ziet als communicatie- en handelingsplannen ligt volgens inschrijver op een heel ander niveau in de organisatie en is meestal onderdeel van incident response/forensisch onderzoek dienstverlening zoals buiten scope geplaatst.	zie vraag 13

15	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 4.5/PvE eis 2	Bij 4.5.1 gaat u ervan uit dat de volledige verantwoordelijkheid voor de implementatie bij inschrijver ligt, terwijl deze voor een belangrijk deel afhankelijk is van de beschikbaarheid van medewerkers van Opdrachtgever als het bijvoorbeeld gaat om aansluiting van logbronnen. Hoe wil de gemeente Gouda borgen dat hiermee rekening wordt gehouden?	Van de inschrijver wordt gevraagd in het plan van aanpak aan te geven welke randvoorwaarden, zowel technisch als personeel door de aanbestedende dienst te vervullen zijn. Voor de planning mag de inschrijver er van uit gaan dat deze gedocumenteerde randvoorwaarden zijn vervuld. Na gunning wordt de planning in samenwerking met de geselecteerde partij verder uitgewerkt.
16	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 4.4.3	In 4.4.3 wordt gesproken over jaarlijkse kosten per 3 jaar. Voor de duidelijkheid: Bedoelt u hiermee de jaarlijkse kosten gedurende 3 jaar?	Hiermee wordt bedoeld de jaarlijkse kosten voor een periode van 3 jaar.
17	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 4.3	De inleiding van 4.3 en 4.3.1 lijken met elkaar in tegenspraak te zijn. Zo staat er in de inleiding 400 punten voor de prijs en in 4.3.1 300 punten. Verder zit de prijs in de inleiding binnen de 1000 punten en in 4.3.1 komt het erbij. Het lijkt dat op deze manier de prijs twee keer wordt meegewogen. Kunt u hier duidelijkheid over geven?	Er is helaas een redactioneel omissie geslopen in paragraaf 4.3. en 4.4. De originele tekst in paragraaf 4.3 en 4.4 wordt vervangen door de tekst uit bijlage C1.
18	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 4.8	Er wordt hier gesproken over het Programma van Wensen. Waar kunnen wij die terugvinden?	Redactionele omissie. Gelezen moet worden: Programma van eisen en de kwalitatieve criteria
19	Contract	Wachtkamerbepaling, 2.4	In het verlengde van de vorige vraag: Inschrijver wordt geacht zijn aanbod zes maanden gestand te doen, maar de looptijd van de Wachtkamerbepaling is drie maanden. Kan Aanbestedende Dienst dit toelichten?	De wachtkamer bepaling wordt opgetrokken tot 6 maanden.
20	Contract	Wachtkamerbepaling, 2.2	Inschrijver wordt geacht zijn aanbod gedurende 6 maanden na totstandkoming Overeenkomst gestand te doen, maar op grond van art. 2.2 kan de wachtkamerconstructie slechts worden ingeroepen indien in de eerste 3 maanden van de Overeenkomst Contract niet kan nakomen. Kan Aanbestedende Dienst toelichten hoe deze termijnen zich tot elkaar verhouden?	De wachtkamer bepaling wordt opgetrokken tot 6 maanden.
21	Contract	Wachtkamerbepaling, 2.1	Opdrachtgever verwijst naar de Overeenkomst voor de mogelijkheid tot tussentijdse beëindiging. Kan Opdrachtgever bevestigen dat in de Overeenkomst zelf geen bepalingen omtrent beëindiging zijn opgenomen maar dat hiervoor gekeken dient te worden naar (artikel 24 van) de GIBIT 2023?	Hiervoor geldt de GIBIT 2023 en de bepalingen in de aanbestedingsleidraad zoals paragraaf 4,5 boetebeding. De dienstverlening dient binnen de 6 maanden op conform uitvraag en programma van eisen te zijn.
22	Contract	Verwerkersovereenkomst, 4.2	Is opdrachtgever bereid aan dit artikel toe te voegen dat: -Een audit niet wordt verricht door een concurrent van Opdrachtnemer; -Dat de partij die de audit uitvoert gehouden is aan geheimhoudingverplichtingen welke tenminste vergelijkbaar zijn met die welke zijn opgenomen in de (algemene voorwaarden behorend bij de) Hoofdovereenkomst; -Een audit altijd wordt uitgevoerd op basis van een vooraf tussen partijen overeengekomen auditplan; -De resultaten en de vaststelling van de audit en de eventueel op basis daarvan uit te voeren acties tussen partijen worden besproken en overeengekomen tussen partijen.	Ja

23	Juridisch	GIBIT 2023, 25	Is opdrachtgever bereid aan dit artikel toe te voegen dat: -Een controle niet wordt verricht door een concurrent van Opdrachtnemer; -Dat de partij die de controle uitvoert gehouden is aan geheimhoudingverplichtingen welke tenminste vergelijkbaar zijn met die welke zijn opgenomen in deze voorwaarden; -Een controle altijd wordt uitgevoerd op basis van een vooraf tussen partijen overeengekomen auditplan; -De resultaten en de vaststelling van de controle en de eventueel op basis daarvan uit te voeren acties tussen partijen worden besproken en overeengekomen tussen partijen.	Eén eventuele Audit zal altijd in alle redelijkheid en billijkheid worden uitgevoerd. Waarbij zorgvuldig naar de belangen van de Opdrachtnemer worden gekeken en waar mogelijk worden geborgd.
24	Juridisch	GIBIT 2023, 24.10/24.11	Opdrachtnemer verzoekt opdrachtgever te bevestigen dat indien ontbinding van de overeenkomst plaatsvindt op basis van deze artikelen er geen ongedaan making verbintenissen ontstaan.	Indien de overeenkomst tussentijds wordt ontbonden zal er zorgvuldig gekeken worden wat er door Opdrachtnemer tot dat moment is uitgevoerd. Gedane zaken zullen niet lichtzinnig worden teruggedraaid.
25	Juridisch	GIBIT 2023, 22	In het geval van de aanschaf van standaard software van derden (toch) onderdeel is van de uitvraag, ontkomt Opdrachtgever niet aan de desbetreffende licentievoorwaarden. De licentievoorwaarden maken integraal onderdeel van de aankoop van de software. Door middel van licentievoorwaarden worden de rechten en plichten van het gebruik van de software benoemd. Licentievoorwaarden zijn opgesteld door de softwarefabrikant en specifiek geschreven voor de (eind)gebruiker van de software. Om gebruik te mogen maken van de software dienen voorafgaand aan het gebruik de licentievoorwaarden geaccepteerd te worden, zonder acceptatie mag de software simpelweg niet gebruikt worden. Uiteraard zal opdrachtnemer bij de aanbidding de toepasselijke licentievoorwaarden van de vendor meesturen. Kunt u bevestigen dat opdrachtgever akkoord gaat met de licentie- en contractvoorwaarden vanuit de vendor, waaronder de EULA (End User License Agreement)?	Dit is vastgelegd in de GIBit 2023 artikel 22.1 en 22.5. Inschrijver dient conform aanbestedingsleidraad paragraaf 4,13 het gebruik van de derde programmatuur bij inschrijving bekend maken.
26	Juridisch	GIBIT 2023, 18.6	Een niet gemaximeerde boete zoals opgenomen in dit artikel is niet proportioneel. Bovendien vallen contractuele boetes doorgaans niet onder de dekking van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Bent u derhalve bereid het opnemen van een boetebepaling te heroverwegen? Zo neen, bent u bereid in te stemmen met een maximaal bedrag dat Leverancier aan boetes verschuldigd kan zijn onder deze overeenkomst, bijv. dat het totaal aan boetes gemaximeerd is op EUR 10.000,- (ongeacht het aantal gebeurtenissen)?	ik kan hier niet over beoordelen wat proportioneel is in deze aanbesteding
27	Juridisch	GIBIT 2023, 16.5 iv	Opdrachtnemer acht het in dit artikel bepaalde over het doorleggen naar de verwerker van een door de toezichthouder opgelegde boete niet redelijk, immers de hoogte van een opgelegde boete wordt mede bepaald door omstandigheden (o.m. de door verwerkingsverantwoordelijke gegeven medewerking, in het verleden door de verwerkingsverantwoordelijke begane overtredingen) waarop de verwerker geen invloed heeft. Opdrachtnemer verzoekt de aanbestedende dienst daarom dit artikel te verwijderen. Bent u daartoe bereid?	Niet akkoord wel zal bij het dooelleggen van een boete gekeken worden of dit redelijk en billijks.
28	Juridisch	GIBIT 2023, 16.4	Dit artikel houdt opdrachtnemer ook aansprakelijk voor indirecte schade van opdrachtgever. Dat is voor deze dienstverlening buiten redelijke proporties. Bent u bereid om, zoals te doen gebruikelijk is, de aansprakelijkheid van opdrachtnemer voor indirecte schade uit te sluiten of te beperken?	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.

29	Juridisch	GIBIT 2023, 16.4	Bent u bereid de totale aansprakelijkheid van Leverancier wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst of uit enige andere hoofde – over de gehele looptijd van de overeenkomst - te beperken tot maximaal eenmaal de bedongen jaarvergoeding? Zo neen, bent u dan bereid akkoord te gaan met een ander plafondbedrag (anders dan de beperking per jaar)?	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.
30	Juridisch	GIBIT 2023, 12	Veel verzekeringen plegen in beginsel geen dekking te bieden voor aansprakelijkheid die ontstaat bij schending van een garantieverplichting. Door in de GIBIT zowel garanties op te leggen en ook een verzekering te verlangen wordt een innerlijke tegenstrijdigheid in de voorwaarden gecreëerd. Bent u om die reden bereid om het kopje 'Garanties' te vervangen door 'Verplichtingen' en de 1e volzin als volgt aan te passen: 'Leverancier zal zich er tot het uiterste voor inspannen dat...'?	Veel verzekeringen plegen in beginsel geen dekking te bieden voor aansprakelijkheid die ontstaat bij schending van een garantieverplichting. Door in de GIBIT zowel garanties op te leggen en ook een verzekering te verlangen wordt een innerlijke tegenstrijdigheid in de voorwaarden gecreëerd. Bent u om die reden bereid om het kopje 'Garanties' te vervangen door 'Verplichtingen' en de 1e volzin als volgt aan te passen: 'Leverancier zal zich er tot het uiterste voor inspannen dat...'?
31	Juridisch	GIBIT 2023, 10	Het bepaalde in dit artikel in relatie tot de gevraagde dienstverlening is weinig duidelijk. Bunt u bereid te aanvaarden dat enkel die verplichtingen op het punt van onderhoud gelden welke door partijen eventueel later in een onderhoudsovereenkomst c.q. Service Level Agreement zijn overeengekomen?	Akkoord
32	Juridisch	GIBIT 2023, 9.3	Zie hierover onze eerdere vraag bij artikel 4.2 GIBIT. Hetgeen daar is opgemerkt geldt overeenkomstig voor art. 9.3 GIBIT. Bent u daarmee akkoord?	Zie antwoord vraag 36.
33	Juridisch	GIBIT 2023, 9	Bent u met opdrachtnemer van mening dat de acceptatie door opdrachtgever van de uitgevraagde diensten plaatsvindt op basis van het in overleg tussen partijen op te stellen implementatieplan en dat in dit implementatieplan de acceptatieprocedure en acceptatiecriteria dienen te worden opgenomen en dat het daaromtrent in dit artikel bepaalde in dit geval niet van toepassing is?	Nee
34	Juridisch	GIBIT 2023, 6.5	Leverancier kan zich buiten de aanbestedingsstukken om geen beeld vormen van de aan dit artikel verbonden risico's en acht het daarom voorts niet redelijk dat kosten voor eventuele aanpassingen voor rekening van opdrachtnemer komen. Opdrachtnemer stelt daarom voor om deze bepaling te schrappen. Bent u daarmee akkoord?	Indien een situatie zich voordoet zal dit worden besproken. Waarbij de Opdrachtnemer dient te onderbouwen waarom dit niet te voorzien was. Aan de hand van de onderbouwing zal in alle redelijkheid en billijkheid hiermee omgegaan worden.
35	Juridisch	GIBIT 2023, 6.3	Het daadwerkelijke implementatieplan/plan van aanpak kan op punten afwijken van de verantwoordelijkheden en verplichtingen van Leverancier genoemd in dit artikel. Bent u bereid te accepteren dat het door Leverancier aan te leveren plan van aanpak/implementatieplan prevaleert?	Niet akkoord. Dit dient bij start implementatie besproken en onderbouwd te worden . Na goedkeuring door Projectleider van Opdrachtgever kan er worden afgeweken.

36	Juridisch	GIBIT 2023, 4.1 & 4.2	Leverancier is van mening dat zij in redelijkheid niet aan welke termijn dan ook – dus ook niet aan een fatale termijn – kan worden gehouden indien het overschrijden ervan verband houdt met de omstandigheid dat: i. de aanbestedende dienst zelf niet of niet tijdig de noodzakelijke medewerking verleent aan de uitvoering van de overeenkomst, of ii. de aanbestedende dienst zelf niet of niet alle door voor de uitvoering van de overeenkomst benodigde informatie verstrekt, of iii. de aanbestedende dienst zelf de voor de voortgang van de werkzaamheden van Leverancier benodigde besluiten niet of niet tijdig neemt; of iv. Betrokken derden – waaronder een of meer van de leveranciers en/of dienstverleners van ICT – hun medewerking en/of benodigde informatie niet, niet tijdig of anderszins gebrekkig verlenen; of v. Sprake is van meerwerk of sprake is van wijziging van de opdracht door of op verzoek van de aanbestedende dienst zelf; Bent u bereid deze redelijke nuancering van de in art. 4.2 GIBIT genoemde regel te aanvaarden?	Fatale termijnen dienen conform de GIBIT schriftelijk te worden vastgelegd. Dit wordt niet voor niets expliciet gedaan. Een fatale termijn dient dan ook nagekomen te worden. Nuancering hier op is dat het de Opdrachtwerk niet wordt toegerekend indien de vertraging is veroorzaakt door Opdrachtgever en deadlines voor Opdrachtgever helder waren.
37	Juridisch	GIBIT 2023, 3.4	Voor het kunnen maken van een risicoanalyse (GIBIT art. 3.4 (ii)) is opdrachtnemer afhankelijk van de door opdrachtgever verstrekte informatie en hoe het een en ander op het gebied van IT en samenhangende processen is ingericht en welke software al wordt gebruikt. Bovendien wordt in dit artikel de vorm en inhoud van de risicoanalyse en beheersmaatregelen onbepaald. (i) Kan opdrachtgever instemmen met het verwijderen van het bepaalde over de risicoanalyse? (ii) Zo nee, kunt u beschrijven wat precies moet worden geanalyseerd/beheerst, zodat het aanbod meer op maat gemaakt kunnen worden? (iii) Heeft opdrachtgever recent nog zelf nog een risicoanalyse uitgevoerd? Zo, ja zit hier informatie bij die opdrachtgever met Opdrachtnemer kan delen? Dit om Opdrachtnemer een beter inzicht te geven en in staat te stellen risico's te detecteren die onderdeel van de aangeboden dienst kunnen vormen?	Niet akkoord
38	Juridisch	Concept-overeenkomst, 15.3	De specifieke Inschrijving van Opdrachtnemer dient in rangorde te prevaleren boven de standaard-documenten die in de loop van deze aanbestedingsprocedure niet zijn gewijzigd, zoals het Programma van Eisen, het Beschrijvend Document en de GIBIT-2023. Is dit akkoord?	Niet akkoord
39	Juridisch	Aanbestedingsleidraad, 6.1	Er wordt hier aangegeven dat de GIBIT 2020 voorwaarden van toepassing zijn, terwijl in (onder meer) de begrippenlijst en de concept-overeenkomst naar de GIBIT 2023 voorwaarden wordt verwezen (en deze ook onderdeel uitmaken van de aanbestedingsdocumenten). Kunt u bevestigen dat hier de GIBIT 2023 voorwaarden worden bedoeld (in plaats van GIBIT 2020)?	GIBIT 2023 is van toepassing.
40	Juridisch	Aanbestedingsleidraad, 4.5	Opdrachtnemer zal zijn werkzaamheden met zorg moeten uitvoeren conform de geldende standaarden die van een professionele partij mogen worden verwacht. Contractuele boetes vallen echter doorgaans niet onder de dekking van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Daarnaast acht Opdrachtnemer een boetebepaling niet constructief met het oog op de voorgenomen samenwerking. Bent u bereid het opnemen van deze boetebepaling te heroverwegen?	Deze vraag wordt in Nvl 2 beantwoord.
41	Inhoud	Aanbestedingsleidraad § 4.3. Kwalitatieve Gunningscriteria	De gemeente Gouda geeft geen richtlijnen over de vorm (WORD/PDF format, tekstopmaak: lettertype, lettergrootte, regelafstand et cetera) waarin u de antwoorden wenst te ontvangen. Betekent dit dat alle formats, vormen tekstopmaak zijn toegestaan?	Alle documenten dienen in PDF te worden ingediend zoals vermeld op de checklist inschrijving. Wat betreft het lettertype en grote dit is inderdaad format vrij maar dient goed leesbaar te zijn. Onder leesbaar verstaat gemeente Gouda minimaal lettergrootte 8 punten.

42	Contract	Bijlage A4 GIBIT 2023 Artikel 13.5 sub iv	Deze uitsluiting achten wij reëel indien sprake is van verwijtbaarheid aan de zijde van de Leverancier. Is dit ook uw lezing en/of bent u bereid om het aspect van verwijtbaarheid toe te voegen aan dit artikellid?	Wel artikel bedoeld u. Wij zien geen artikel 13,5 lid IV
43	Contract	Bijlage A2 Concept overeenkomst Artikel 12.10	In de leidraad is opgenomen dat geïndexeerd mag worden op basis van CPI; in artikel 12.10 wordt verwezen naar de Dienstenindex in relatie tot de GIBIT. Kunt u aangeven welke index van toepassing is?	De indexatie zal plaats vinden conform GIBIT 2023 artikel 11,8
44	Contract	Bijlage A2 Concept overeenkomst Artikel 12.8	Er lijkt een omissie in de formulering te zitten, en de verwijzing naar paragraaf 2.4.1 van de leidraad is niet logisch. Kunt u dit onderdeel verduidelijken?	In de aanbestedingsleidraad paragraaf 2.4.1 zijn enkele bepalingen opgenomen waar wordt afgeweken van de GIBIT 2023. De verwijzing naar artikel 11.2 en 11,7 is ten opzichte van de GIBIT 2020
45	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen E33 - 34	Inschrijver levert de dienst 24/7/365 en maakt geen onderscheid tussen binnen en buitenkantoor tijden. In geval van hoog kritieke alerts schakelen we altijd telefonisch met de daarvoor aangewezen personen. Is het aannemelijk te noemen dat aanbestedende dienst voor hoog kritische alerts of inbreuken zelf 24/7 telefonisch bereikbaar is?	Ja, aanbestedende dienst zal daarvoor zorgdragen. In Eis 31 en volgende kunt u overigens zien dat er wel een onderscheid tussen binnen en buitenkantoor tijden wordt gemaakt.
46	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen E1 & E2	De aanbestedende dienst beschrijft dat de implementatie uiterlijk binnen 3 weken vanaf de overeenkomst gestart moet zijn. Gezien de beschikbaarheid vanuit de aanbestedende dienst hierbij een cruciale rol speelt, zien we graag de volgende aanvulling: De Aanbestedende dienst zal haar beschikbaarheid en benodigde resources volledig ter beschikking stellen voor het realiseren van de gevraagde tijdslijnen.	De aanbestedende dienst zal technische en personele randvoorwaarden vervullen om de door u in het Plan van Aanpak aangegeven realistische en na gunning af te stemmen planning te halen. Zie ook beantwoording van vraag 15
47	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.5.1 Beboeting, aantal uses cases	Is het aannemelijk dat we in de tweede tabel 70-90% kunnen aanhouden?	Dat is correct.
48	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.3.1. Beoordeling kwaliteitsaspecten	U verwijst naar Tabel 2 voor de hoofdstukindeling van het PvA, echter Tabel 2 is nergens terug te zien in het Aanbestedingsleidraad document. Kunt u dit aanpassen?	Zie aangepaste tekst in bijlage C1
49	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 2.1.3. Buiten Scope	Inschrijver heeft incident response en forensisch onderzoek standaard opgenomen in de dienstverlening. Dit omdat dit voor de aanbestedende dienst een aantal belangrijke voordelen heeft. Wat heeft de aanbestedende dienst doen besluiten om deze services buiten scope te laten? En hoe staat de aanbestedende dienst er tegen over als dit een standaard onderdeel is van de geboden MDR-dienst?	Deze services zijn buiten scope gelaten omdat daarvoor onafhankelijkheid gewenst is en omdat er mogelijk in het kader van NIS2 in breder verband invulling aan wordt gegeven.
50	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 2.1.1.3. Geplande wijzigingen in de infrastructuur	Om er zeker van te zijn dat de geboden dienst van de inschrijver aansluit op de situatie zoals die bij aanvang van de implementatie geldt, is het van belang om te weten in hoeverre de inschrijver er vanuit kan gaan dat opdrachtgever ook daadwerkelijk beschikt over de Microsoft E5 licenties en gestelde Microsoft Defender licenties. In de huidige beschrijving stellen we vast dat hier nog een mate van onzekerheid in zit. Kunt u dit toelichten?	U wordt gevraagd bij uw inschrijving uit te gaan van de beschikbaarheid van een Microsoft E5 licentie.
51	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 1.2.1 Aanleiding	Gesteld wordt dat er reeds een pilot heeft gedraaid m.b.t. de SOC- SIEM-dienstverlening en dat deze is verlopen. In hoeverre zijn (bestaande) partners betrokken geweest bij deze pilot? En zijn deze nu uitgesloten voor de uitvraag? Dit in verband met de neutraliteit van het aanbestedingsproces.	De pilot had een beperkte scope. Alle relevante informatie is opgenomen in de leidraad en bijlagen. Andere partijen hebben geen informatievoorsprong. Tijdens de beoordeling zal er alleen worden uitgegaan van informatie uit de aanbestedingsdocumentatie. Er zijn op voorhand geen leveranciers uitgesloten.

52	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 5.5.1 Financiële stabiliteit	Gegadigde beschikt niet over een eigen jaarrekening omdat zij onderdeel is van een holding. Onze beursgenoteerde moedermaatschappij heeft een 403 verklaring gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel waarmee zij volledig aansprakelijk is. Gaat u ermee akkoord dat gegadigde de 403 verklaring inclusief de goedgekeurde geconsolideerde jaarrekening van haar moedermaatschappij overlegt zonder hiervoor een beroep te doen op de draagkracht van de moedermaatschappij? Zo niet, dan ontvangen wij graag uw toelichting.	Niet akkoord. Indien u zich beroept voor het overleggen van de 403 verklaring dient u een beroep op uw moedermaatschappij te doen.
53	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.3 D Dekking use cases	In paragraaf 4.3 D dekking uses cases ontbreekt een beschrijving van de use cases welke we moeten beantwoorden. Kunt u deze toevoegen?	Daarvoor wordt verwezen naar het Mitre Att&ck framework: https://attack.mitre.org/
54	Inhoud	Aanbestedingsleidraad paragraaf 3.5	In de leidraad verwijst u naar paragraaf 3.5 asset typen, maar deze paragraaf 3.5 ontbreekt. Kunt u deze paragraaf met deze ontbrekende informatie toevoegen?	Hier is redactioneel iets misgegaan. De informatie vind u in paragraaf 2.1.1.1. van de leidraad.
55	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 5.6.1 referenties / tevredenheidsverklaring	Om de administratieve handelingen tot een minimum te beperken kunt u akkoord gaan om na gunning contact op te nemen met de referent om de tevredenheid te toesten zoals beschreven in de referentieopdracht? Dit scheelt tijd en moeite voor zowel de referent als voor ons als inschrijver. Gaat u akkoord met deze werkwijze?	Niet akkoord. De inschrijver aan wie het voornemen tot gunning is uitgesproken dient een tevredenheidsverklaring aan te leveren.
56	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.4.2 berekening inschrijfprijs	In tabel onder paragraaf 4.3 is totaal 1000 punten te behalen, waaronder 400 punten voor prijs. Dit komt niet overeen met de max 300 punten die in paragraaf 4.4.2 is vermeld. Kunt u dit toelichten en aanpassen indien nodig?	Er is helaas een redactioneel omissie geslopen in paragraaf 4.3. en 4.4. De originele tekst in paragraaf 4.3 en 4.4 wordt vervangen door de tekst uit bijlage C1.
57	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.3.1 beoordeling	In paragraaf 4.3.1 stelt u dat totaal 1300 punten te behalen zijn en voor kwaliteit max 1000 punten. In tabel onder paragraaf 4.3 is totaal 1000 punten te behalen, waaronder 400 punten voor prijs en 600 punten voor kwaliteit. Dit komt niet overeen. Kunt u dit toelichten en aanpassen indien nodig?	Er is helaas een redactioneel omissie geslopen in paragraaf 4.3. en 4.4. De originele tekst in paragraaf 4.3 en 4.4 wordt vervangen door de tekst uit bijlage C1.
58	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 2.2.1.Huidige situatie	Kunt u aangeven hoeveel Microsoft tenants u heeft? Met andere woorden, hoeveel tenants dienen er aangesloten te worden op de Managed Detection & Response dienst?	Er zijn vijf operationele tenants, één per deelnemende gemeente en een administratieve tenant, totaal 6 tenants.
59	Inhoud	B4 Specificatie inschrijfprijs Optie 2	Inschrijver merkt op dat Gemeente Gouda 2 verschillende prijsmodellen uitvraagt (optie 1 en optie 2). Wij overwegen beide opties, maar realiseren ons dat voor optie 2 de kosten veel minder goed te voorspellen zijn in de toekomst. Een andere partij zou ons kunnen betichten van een manipulatieve inschrijving omdat met model 2 geen level playing field gecreëerd kan worden. Kan Gemeente Gouda aangeven wat de minimale hoeveelheid data van het logvolume betreft. Dit kan grote nadelige gevolgen hebben voor Gemeente Gouda, hoe gaat Gemeente Gouda deze onvoorspelbaarheid meewegen in de beoordeling?	zie beantwoording van vraag 6
60	Inhoud	Bijlage A1 PvEE46 Eisen aan de SIEM-oplossing/-dienstverlening	De inschrijver neemt door de aanbestedende dienst gespecificeerde Use Cases op in het SIEM en de documentatie is voor de aanbestedende dienst beschikbaar. Kunt u (bij benadering) aangeven om hoeveel Use Cases dit gaat? En dient het opmaken ervan opgenomen te worden onder de eenmalige kosten in het prijzenblad?	Het is niet bekend om hoeveel Use Cases het gaat, dit zal mede afhangen van de standaard door de inschrijver afgedekte Use Cases conform Kwalitatieve Eis D. In de marktconsultatie is gebleken dat de inspanningen voor het opnemen van Use Cases sterk kunnen variëren. Daarom is dit niet opgenomen in de prijsopgave.
61	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 2.1.1.3 Geplande wijzigingen in de infrastructuur	Het gebruik van onderdelen van de Microsoft E5 licentie wordt niet in de prijsopgave opgenomen. Geldt dit ook voor de implementatie en configuratie van deze Microsoft Defender producten?	Ja, dit geldt ook voor configuratie en implementatie

62	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 2.1.1.3 Geplande wijzigingen in de infrastructuur	Werkt Gemeente Gouda ook met frontline-workers? En zo ja, kunt u inzicht geven in het aantal toekomstige Microsoft F3/F5 licenties?	Vooralsnog worden alle medewerkers voorzien van een E5 licentie.
63	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 2.1.1.3 Geplande wijzigingen in de infrastructuur	Kunt u inzicht geven in het toekomstig aantal Microsoft 365 E5 licenties?	Zie beantwoording van vraag 244
64	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 2.2.1. Huidige situatie	Zijn de huidige CISCO firewalls aangesloten op een centraal management console? Indien ja, kunt u specificeren op welke?	Ja, op FMC (Fire Power Management Center)
65	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 3.3 Gunning	In paragraaf 3.3. wordt onder bullet 2 aangegeven dat de totale fictieve korting en de evaluatieprijs wordt gecommuniceerd. Dit lijkt op een andere gunningsmethodiek dan in hoofdstuk 4.3 wordt aangegeven. Kan Gemeente Gouda aangeven wat correct is?	Zie gewijzigde tekst in bijlage C1
66	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.3.11 300 te behalen punten	Inschrijver merkt op dat in deze paragraaf gesproken wordt over 1000 punten voor kwaliteit en 300 punten voor prijs, dit is strijdig aan hoofdstuk 4.3. Kan Gemeente Gouda aangeven wat correct is?	Er is helaas een redactioneel omissie geslopen in paragraaf 4.3. en 4.4. De originele tekst in paragraaf 4.3 en 4.4 wordt vervangen door de tekst uit bijlage C1.
67	Contract	Bijlage A4 GIBIT 2023 29.4 Back-ups	Gezien de aard van de dienst die Aanbesteder afneemt bij Inschrijver lijkt het me zinvol om dit artikel niet van toepassing te verklaren. Accepteert Gemeente Gouda dit voorstel?	Akkoord met het vervallen van artikel 29
68	Contract	Bijlage A4 GIBIT 2023 26.7 Vergoeding exitkosten bij tekortkoming door inschrijver.	De kosten van de exit moeten dan wel in verhouding zou staan tot de tekortkoming van inschrijver. Bent u daarmee akkoord?	Niet akkoord. Indien er besloten wordt tot ontbinding wegens het tekortschieten van Opdrachtnemer zijn de extra kosten voor de Opdrachtnemer.
69	Contract	Bijlage A4 GIBIT 2023 24.11 Opzegging in speciale situaties	De in sub i t/m v genoemde omstandigheden kunnen ook Aanbesteder treffen. Inschrijver wil in die situaties ook kunnen ontbinden. Het kan bv niet van inschrijver verwacht worden om te blijven doorleveren als duidelijk is dat Aanbesteder niet van plan is te gaan betalen of niet kan betalen. Kan een dergelijke verkorte bepaling in de overeenkomst worden opgenomen? Rest van ontbinding art is akkoord.	Niet akkoord. De kans dat Opdrachtgever als overheidsorganisatie in een dergelijke situatie komt is te verwaarlozen.
70	Contract	Bijlage A4 GIBIT 2023 24.2 Opzeggingstermijn voor Leverancier	Ik vind dat de opzegtermijn van Aanbesteder (3 maanden) niet in verhouding staat tot die van de Inschrijver (18 maanden). Gezien het feit dat art. 26 van de GIBIT Aanbesteder de garantie biedt dat ze nooit zonder leverancier zal zitten, doe ik het verzoek om de opzegtermijn voor beide partijen op 3 of 6 maanden te zetten. Ik verneem graag of Aanbesteder ermee akkoord gaat om de opzegtermijnen gelijk te trekken in de overeenkomst.	De opzegtermijn voor beide partijen wordt 9 maanden.
71	Contract	Bijlage A4 GIBIT 2023 11.8 CBS index	In de aanbestedingsleidraad staat dat de prijzen worden geïndexeerd conform de CBS Consumentenprijzen index (CPI). In art 11.8 van de GIBIT staat dat de prijzen worden geïndexeerd conform de Dienstenprijzen Commerciële Dienstverlening en Transport (index 2015=100), althans de opvolger daarvan, voor groep J62, althans J6202. Heeft Aanbesteder het in beide documenten over dezelfde CBS index? Inschrijver heeft geen voorkeur voor een van beide indexen maar wil graag weten welke van toepassing is zodat hij t.z.t. de indexering correct kan uitvoeren.	De indexatie zal plaatsvinden conform GIBIT artikel 11.8
72	Juridisch	Bijlage A4 GIBIT 2023 11.2 Opschorting betaling	Indiener wil graag dat de onboardingsprocedure wordt gezien als de Acceptatie van de prestatie. Indiener start pas na de positieve onboarding met facturatie van de implementatiekosten en de reguliere termijnen. Is dit voor u akkoord?	nee. De implementatie wordt afgesloten met de acceptatie. We willen geen afwijkende terminologie toestaan om misverstanden te voorkomen.

73	Juridisch	Bijlage A4 GIBIT 2023 - 2.5 - Rangorde documenten	De overeenkomsten tussen partijen zouden zwaarder moeten wegen dan Algemene voorwaarden die voor iedereen gelden. Bent u bereid om de overeenkomst (sub iii) en de nadere overeenkomsten (sub ii) voor te laten gaan op de inkoop en licentievoorwaarden nu deze laatste een algemene werking hebben. Waar staat uw bestek in deze volgorde? Kunnen we in de overeenkomst een artikel opnemen over de rangorde?	Zie voor de hiërarchie de concept Overeenkomst artikel 1
74	Contract	Aanbestedingsleidraad 5.6.3	Inschrijver maakt deel uit van een groep, vanuit een andere juridische entiteit binnen de groep wordt vanuit de EU de dienstverlening geleverd. Dient de Nederlandse accreditatie van de Raad voor Accreditatie van toepassing te zijn op alle leden in de groep?	Voor de andere entiteiten mag een vergelijkbare accreditatie van toepassing zijn mits uitgegeven door een officiële Europese overheid
75	Inhoud	Prijzenblad	Op bijlage B4 "Specificatieinschrijfprijs (prijzenblad)" heeft u vermeld: "Prijzenblad bevat indicatieve aantallen om de inschrijvingen te vergelijken. Facturatie vindt plaats op basis van daadwerkelijke aantallen." Kunt u bevestigen dat dit voor alle aantallen op het prijzenblad geldt?	ja
76	Juridisch	Ervaring /referenties	In voorschrift 3.5 van de Gids proportionaliteit wordt gesteld dat numerieke eisen een maximum mogen bedragen van 60% van de feitelijke opdracht. U vraagt een referentie met minimaal 300 virtuele servers. Gegadigde vraagt u te verklaren dat de opdracht minimaal een omgeving met meer dan 500 servers betreft. Als dit niet het geval is dan vraagt gegadigde om de referentie-eis aan te passen zodat deze in overeenstemming is met voorschrift 3.5 van de Gids proportionaliteit.	Het gaat om 492 virtuele servers. De referentie-eis wordt aangepast naar 290 virtuele servers
77	Juridisch	Ervaring /referenties	In voorschrift 3.5 van de Gids prportionaliteit wordt gesteld dat numerieke eisen een maximum mogen bedragen van 60% van de feitelijke opdracht. U vraagt een referentie met minimum 700 gebruikers. Gegadigde vraagt u aan te tonen dat de opdracht minimaal een omgeving met meer dan 1.635 gebruikers betreft. Als dit niet het geval is dan vraagt gegadigde om de referentie-eis aan te passen zodat deze in overeenstemming is met voorschrift 3.5 van de Gids proportionaliteit.	De aanbestedende dienst bevestigt dat het ruim meer dan 1.635 gebruikers betreft.
78	Juridisch	Ervaring/referenties	Gegadigde constateert dat u als eis stelt dat 1 referent een gemeente dient te zijn. Dit is in strijd met artikel 2.93 lid 1B van de aanbestedingswet waarin opgenomen is dat referenties publiek- of privaatrechtelijke instanties mogen zijn. Als u toch al een beperking wil opleggen dan stelt gegadigde voor dat het een opdracht dient te zijn voor een aanbestedingsplichtige organisatie.	Het is binnen de aanbestedingswetgeving toegestaan om de referentie te bepreken tot een gemeente. Een gemeente heeft een groot aantal verschillende ICT systemen in gebruik met een grotere verscheidenheid dan ander publieke instellingen. Door de systemen en de aard van de systemen is een gemeente gevoeliger en zijn de risico's op het gebied van privacy hoger.
79	Juridisch	Ervaring /referenties	Gegadigde constateert dat u 2 referenties eist voor 1 geformuleerde kerncompetentie. Dit is in strijd met de aanbestedingswet en vastgelegd in voorschrift 3.5 G in de Gids proportionaliteit. Gegadigde vraagt gemeente Gouda, om per kerncompetentie 1 referentie te vragen conform de aanbestedingswet en hiermee mogelijke juridische vraagstukken te vermijden.	De referentie eis is aangepast zie bijlage C1
80	Inhoud	moMogelijke aansluiting van het VMWare ESXi-platform en het Netapp Metro Cluster	Op welke termijn wenst u een mogelijke aansluiting van het VMWare ESXi-platform en het Netapp Metro Cluster?	Indien dit meerwaarde heeft in een tweede fase te plannen na implementatie
81	Inhoud	Betrokken bij implementatie	Kunt u aangeven hoeveel personen van de aanbestedende organisatie zijn betrokken bij de implementatie en dienstverlening, welke rollen en functies betreft dit?	De projectgroep die over de implementatie gaat wordt nog samengesteld.
82	Inhoud	Trainingen	Hoeveel personen, met welke functies en rollen binnen aanbestedende dienst dienen getraind te worden?	Minimaal 6, maximaal 12: CISO, TISO, Netwerkbeheerders, Systeembeheerders

83	Inhoud	Training	Hoe dient training plaats te vinden? Heeft u een voorkeur? Enkele mogelijkheden zijn on-the-job, on-site, digitaal, individueel of in groepen etc. Graag uw toelichting.	Dit kan een combinatie van verschillende leervormen zijn. U neemt een voorstel voor de wijze van training op in uw Plan van Aanpak. Dit wordt beoordeeld in Kwalitatief criterium B.
84	Inhoud	Tabel 2 aanbestedingsleidraad	U geeft in 4.3.1 in de laatste zin aan dat inschrijver als hoofdstukindeling van het Plan van aanpak de volgorde aan dient te houden van Tabel 2. Tabel 2 ontbreekt echter binnen de aanbestedingsleidraad. Kunt u tabel 2 of de hoofdstukindeling delen?	Zie bijlage C1, het onderschrift tabel 2 was weggefallen.
85	Inhoud	Voorbeeld rapportage	U wilt een voorbeeld-rapportage zien conform het pakket van eisen. Doelt u met het pakket van eisen op bijlage A1 Programma van eisen?	Ja
86	Inhoud	High Level Design van het VMWare ESXi-platform en het Netapp Metro Cluster	Heeft u een High Level Design van het VMWare ESXi-platform en het Netapp Metro Cluster en kunt u deze verstrekken?	Nee
87	Inhoud	aansluiten van VMWare ESXi en Netapp Metro Cluster	Binnen de oplossing dienen we een voorstel te schrijven voor het aansluiten van VMWare ESXi en Netapp Metro Cluster. Echter vallen deze buiten scope van de aanbesteding. In hoeverre weegt deze aansluiting mee in de beoordeling?	De onderbouwing van het wel/ niet aansluiten weegt mee in de aanbesteding.
88	Inhoud	Aantal locaties	Op welke en hoeveel locaties bevinden zich de IT-componenten van uw organisatie?	Zes locaties van de deelnemende gemeenten
89	Inhoud	Datacenters	In hoeveel datacenters is uw infrastructuur aanwezig en welke datacenters zijn dit?	Twee locaties in-house bij de gemeente Gouda
90	Inhoud	Architectuurplaat	Kunt u een High Level Design of architectuurplaat delen van de bestaande indeling van uw infrastructuur?	Nee
91	Inhoud	Paragraaf 3.5 van de aanbestedingsleidraad	Er wordt meerdere malen verwezen naar paragraaf 3.5 voor de uitgevraagde scope. Deze paragraaf lijkt te ontbreken in het document. Kunt u deze alsnog beschikbaar stellen of de aanbestedingsleidraad corrigeren?	Hier is redactioneel iets misgegaan. De informatie vind u in paragraaf 2.1.1.1. van de leidraad.
92	Inhoud	Threat Intelligence	Kunt u nadere toelichting geven van wat u verwacht van Threat Intelligence dienstverlening en welke definitie u hiervan hanteert?	zie Leidraad paragraaf 2.1: Threat intelligence: inwinnen en analyseren van informatie over ontwikkelingen van dreigingen en aanvallen en het vertalen daarvan naar aanvullende maatregelen, ter ondersteuning van de dienstverlening in bovenstaande bullets
93	Inhoud	Threat hunting	Kunt u nadere toelichting geven van wat u verwacht van de Threat Hunting dienstverlening en welke definitie u hiervan hanteert, graag uw toelichting?	zie leidraad paragraaf 2.1:Threat hunting: Een pro-actieve aanpak om nog niet bekende beveiligingsissues binnen het netwerk en de systemen van de aanbestedende dienst op te sporen
94	Inhoud	Use cases	Kunt u aangeven op welke use cases-en of risico's Gemeente Gouda minimaal monitoring zou willen hebben?	Een zo volledig mogelijke afdekking van het Mitre Att&ck framework, zoals opgenomen in kwalitatief criterium D.
95	Inhoud	Dekking van use cases	Gegadigde constateert dat u de prijs aanzienlijk zwaarder weegt dan de dekking van de use cases. De dekking van de use cases is cruciaal voor de kwaliteit van de geboden oplossing. Om te borgen dat aanbieders oplossing met een goede kwaliteit aanbieden vraagt gegadigde u om de weging van de usecases te verhogen en die van de prijs of het implementatieplan te verlagen om kwaliteit te borgen en strategische inschrijvingen die niet leiden tot de gewenste invulling te voorkomen.	De weging wordt niet aangepast

96	Inhoud	punten voor prijs en kwaliteit	In het bestek spreekt u zichzelf tegen op het gebied van het aantal te behalen punten. Kunt u uitsluitel geven over het totaal aantal punten en het aantal punten dat per subcriterium (ook de prijs) te behalen is?	Er is helaas een redactioneel omissie geslopen in paragraaf 4.3. en 4.4. De originele tekst in paragraaf 4.3 en 4.4 wordt vervangen door de tekst uit bijlage C1.
97	Inhoud	Netapp Metro Cluster en VMware ESXi-platform	Waarom zijn het Netapp Metro Cluster en VMware ESXi-platform niet in scope van de aanbesteding opgenomen, en maar vraagt u wel om mogelijkheden voor aansluiting bij “C beschrijving van de oplossing?” Graag uw toelichting.	Zie beantwoording van vraag 87 en 80
98	Inhoud	Assets buiten scope	Wat zijn uw plannen met betrekking tot de niet in scope zijnde assets? Dienen deze op een later moment wel in scope te worden geplaatst en gemonitord te worden?	Uit de marktconsultatie is naar voren gekomen dat het opnemen van een aantal assets geen meerwaarde heeft. Deze zullen niet worden opgenomen, tenzij die meerwaarde naderhand blijkt, zoals bijvoorbeeld voor VMWare ESXi en/of Netapp Metro Cluster, zie ook beantwoording vraag 97
99	Inhoud	Niet alle assets in de scope	Kunt u toelichten waarom u ervoor kiest om bepaalde assets niet in scope op te nemen, graag uw toelichting per type asset.	Uit de marktconsultatie is geen eenduidig beeld ontstaan over de meerwaarde van de aansluiting van deze assets. Daarom zijn deze buiten scope geplaatst, met de mogelijkheid van aansluiting op een later moment
100	Inhoud	SIEM	Verwacht u als oplossing voor de SIEM een SIEM on-premise, of in de cloud, of als SAAS bij aanbieder en heeft u een voorkeur voor één van deze opties?	Het gaat om de beste totaaloplossing. De marktconsultatie is door partijen gevraagd vooral een functionele uitvraag te doen. Daarom zijn op dit punt geen eisen opgenomen. Op basis van de marktconsultatie lijkt een on-premise oplossing minder voor de hand te liggen.
101	Inhoud	Use cases in pilot	Kunt u een overzicht geven van de use-cases die zijn behandeld in de pilot?	Use cases in AD, Endpoint en Firewall. De uitvraag richt zich op de toekomst. De huidige situatie lijkt ons daarvoor niet relevant.
102	Inhoud	Bijlage A1: Programma van Eisen - Eis 32	5 minuten is uitzonderlijk snel in vergelijking met wat de markt biedt. Kan aanbestedende dienst dit aanpassen naar 15 minuten?	Nee, zie ook beantwoording vraag 187
103	Inhoud	Bijlage A1: Programma van Eisen - Eis 5	Kan het woord ‘urgent’ hier geschrapt worden opdat operationele rapportages gegenereerd door het platform niet handmatig vertaald hoeven te worden en ook in het Engels kunnen worden opgeleverd?	Nee
104	Proces	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 5.6.1	U vraagt inschrijver om een gemeente als referent op te geven. Wij willen u vragen om specifiek gemeente te laten vervallen en inschrijvers ook de mogelijkheid te geven een andere referent aan te bieden. Gaat u hiermee akkoord?	De pilot had een beperkte scope. Alle relevante informatie is opgenomen in de leidraad en bijlagen. Andere partijen hebben geen informatievoorsprong. Tijdens de beoordeling zal er alleen worden uitgegaan van informatie uit de aanbestedingsdocumentatie. Er zijn op voorhand geen leveranciers uitgesloten.
105	Proces	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 4.2	Inschrijver verzoekt aanbestedende dienst om de mogelijkheid te bieden om in de 2e NvI nieuwe vragen te kunnen stellen. De praktijk wijst uit dat er gedurende het beantwoordingsproces altijd nieuwe vragen ontstaan, het is zowel in het belang van de aanbestedende dienst als van alle inschrijvers dat zij zoveel mogelijk inzicht kunnen krijgen in de eisen en wensen en achterliggende vraagstukken. Dit zorgt voor kwalitatieve inschrijvingen zonder verassingen achteraf. Is de aanbestedende dienst hiermee akkoord?	Nee, behoudends zwaarwegende issues, zoals tegenstrijdigheden in de NvI of onjuistheden in het prijsopgaveformulier.
106	Proces	Referentieopdrachten - Bijlage B2	U vraagt in het referentiedocument om de aanneemsommen onderaannemers. Dit betreft concurrentie gevoelige/vertrouwelijke informatie welke wij niet mogen delen. Wij zijn van mening dat de omschrijving van de geleverde diensten en dienstverlening een afdoende beeld schetst van de waarde van een opdracht. Wij verzoeken u dit punt dan ook te laten vallen. Gaat u hiermee akkoord?	Akkoord

107	Proces	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 4.3.1	U schrijft hier: “U kunt maximaal 1300 punten behalen, 1000 punten voor kwaliteit en 300 punten voor prijs.” En in de tabel aan het begin van hoofdstuk 4.3 schrijft u dat er voor subcriterium “Inschrijfprijs (paragraaf 4.4)” 400 punten (van de 1000) zijn te verdienen. Wordt op deze manier de prijs niet twee keer meegenomen? Een keer als absoluut criterium en een keer als onderdeel van de kwaliteitsscore?	Er is helaas een redactioneel omissie geslopen in paragraaf 4.3. en 4.4. De originele tekst in paragraaf 4.3 en 4.4 wordt vervangen door de tekst uit bijlage C1.
108	Proces	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 4.8	U geeft aan dat de presentaties gegeven worden in het Huis van de Stad. Is het toegestaan om een deel van het team digitaal aan te laten sluiten?	Nee
109	Inhoud	Bijlage A1: Programma van Eisen - Eis 18	Verwacht u grote schommelingen in de aangesloten assets per maand?	Nee. Wel wordt er gewerkt aan optimalisatie binnen de infrastructuur en is niet uitgesloten dat meer gemeenten/organisaties zich bij het samenwerkingsverband aansluiten.
110	Proces	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 3.1	De Inschrijvingen worden beoordeeld door een beoordelingsteam bestaande uit ter zake kundige personen. Wie vormen het beoordelingsteam (rollen, functie, organisatie) en waaruit blijkt de kundigheid? M.a.w. kunt u een concretere toelichting geven van het beoordelingsteam?	Het beoordelingsteam zal bestaan uit medewerkers van opdrachtgever met een ICT of privacy/CISO achtergrond. Bijgestaan door een externe deskundige en inkoopadviseur(s)
111	Inhoud	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 1.2.1	Gemeente Gouda is, vanwege het verlopen van de huidige pilot voor SOC- en SIEM-diensten, voornemens om een zo integraal mogelijke oplossing voor het leveren en het implementeren van SOC- en SIEM-diensten via een Europese aanbesteding in de markt te zetten. Welke oplossing is gebruikt voor de pilot van SOC- en SIEM-diensten en wat zijn de bevindingen van deze pilot?	Na de pilot hebben we besloten tot een nieuwe start met deze aanbesteding. De leerpunten zijn meegenomen in de aanbestedingsdocumentatie.
112	Contract	Aanbestedingsleidraad	4.5 - Boetebeding De implementatie zien wij als een samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer waarin beide partijen evenveel verantwoordelijkheid hebben. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid heeft ook invloed op de start van implementatie en algehele doorlooptijd. Kan deze eis worden geschrapt of zo worden geformuleerd zodat er ook rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid en verantwoordelijkheden van de opdrachtgever?	Nee dit wordt niet aangepast. Wel zal bij het eventueel toepassen van het boetebeding in alle redelijkheid en billijkheid gekeken worden waardoor dit veroorzaakt is. Indien de vertraging is veroorzaakt door Opdrachtgever zal de boetebeding niet opgelegd worden
113	Contract	Aanbestedingsleidraad	5.6.1. Ervaring/referenties Door het GGI-Veilig contract tussen VNG en KPN is SIEM/SOC dienstverlening aan gemeenten enkele jaren alleen aan KPN gegund. Kan de eis zo worden geformuleerd dat er ook referenten uit de publieke sector zijn toegestaan?	Nee, slechts een beperkt aantal gemeenten heeft deelgenomen aan de VNG-aanbesteding. Er zijn voldoende andere gemeenten met deze dienstverlening.
114	Contract	Programma van eisen	E1 - Start van implementatie De implementatie zien wij als een samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer waarin beide partijen evenveel verantwoordelijkheid hebben. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid heeft ook invloed op de start van implementatie en algehele doorlooptijd. Kan deze eis worden geschrapt of zo worden geformuleerd zodat er ook rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid en verantwoordelijkheden van de opdrachtgever?	zie beantwoording vraag 15
115	Inhoud	Programma van eisen	E1 - False positives Er wordt gesproken over het oplossen van false positives. Het is gebruikelijk dat er enige tijd na implementatie een grotere hoeveelheid aan alerts ontstaat. Ook hier is een samenwerking met opdrachtgever doorslaggevend in het tijdig verminderen van de alerts. Tevens zullen false positives nooit helemaal zijn uitgesloten, dit blijft een continu proces waarin de opdrachtgever ook een verantwoordelijkheid heeft in het tijdig en juist terugkoppelen van feedback. Kan de eis zo worden geformuleerd dat er rekening wordt gehouden met een acceptatiegrens?	ja, we stellen een acceptatiegrens van gemiddeld over een maand niet meer dan twee false positives per dag die worden gemeld aan de aanbestedende dienst. Daarbij worden issues die terecht worden gemeld aan de aanbestedende dienst niet als false positive worden aangemerkt, ook al is er geen sprake van een aanval of inbraak.

116	Inhoud	Programma van eisen	E1 - TI meldingen zijn gedaan Ondanks dat TI geïmplementeerd kan zijn, kan het voorkomen dat er geen TI gerelateerde meldingen zijn gegenereerd en er dus ook geen meldingen zijn gedaan. Kan deze eis anders worden geformuleerd zodat hier rekening mee wordt gehouden?	Nee, we achten het bij een kwalitatief goede TI-dienst onwaarschijnlijk dat er in de loop van de implementatie geen TI-meldingen zijn.
117	Contract	Programma van eisen	E2 - Doorlooptijd van implementatie De implementatie zien wij als een samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer waarin beide partijen evenveel verantwoordelijkheid hebben. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid heeft ook invloed op de start van implementatie en algehele doorlooptijd. Kan deze eis worden geschrapt of zo worden geformuleerd zodat er ook rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid en verantwoordelijkheden van de opdrachtgever?	zie vraag 15
118	Inhoud	Programma van eisen	E50 - Online dashboard In verband met de vertrouwelijkheid van informatie bieden wij deze informatie niet aan in de vorm van een dashboard. Wel kunnen wij faciliteren in het delen van deze informatie via andere methoden. Is het mogelijk om alerts op een andere manier dan een online dashboard te delen met opdrachtgever? Kan de eis in dat geval anders worden geformuleerd?	Nee
119	Inhoud	Bijlage B4	Specificatie inschrijfprijs (prijzenblad).xlsx Ons prijsmodel is met name gebaseerd op het aantal AD users. Is er een mogelijkheid om de specificatie inschrijfprijs te baseren op het aantal AD users (aantal medewerkers)?	Neen. Het staat u vrij om uw prijs te bepalen op basis van het aantal eindgebruikersapparaten. Dat komt in grote lijnen overeen met het aantal gebruikers.
120	Juridisch	GIBIT 2023 artikel 4.2 sub I en II	Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst om de overeengekomen termijnen niet als zijnde vast en fataal te doen gelden. Inschrijver verzoekt in het geval van niet-tijdige nakoming van haar leververplichting in gebreke te worden gesteld. Gaat de aanbestedende dienst hiermee akkoord? Zo niet, graag uw toelichting.	Fatale termijnen dienen conform de Gebit schriftelijk te worden vastgelegd. Dit wordt niet voor niets expliciet gedaan. Een fatale termijn dient dan ook nagekomen te worden. Nuanceren hier op is dat het de Opdrachtnemer niet wordt toegerekend indien de vertraging is veroorzaakt door Opdrachtgever en deadlines voor Opdrachtgever helder waren.
121	Juridisch	GIBIT 2023 artikel 25.4	Het is voor de leverancier niet altijd mogelijk toegang te verlenen tot de locatie waar de diensten worden verleend, bijvoorbeeld in het geval de diensten worden verleend op een locatie van een derde partij. Inschrijver stelt voor om de laatste zin van deze bepaling als volgt aan te passen: Ook zal Leverancier indien redelijkerwijs mogelijk toegang verlenen tot de locatie waar de diensten worden verleend. Vraag: Bent u bereid deze aanpassing over te nemen?	Niet akkoord.
122	Juridisch	GIBIT 2023 artikel 24.1	Inschrijver stelt voor om dit artikel wederkerig te maken en stelt de volgende tekst voor: "Partijen zijn over en weer niet gerechtigd hun verplichtingen op te schorten dan na het sturen van een ingebrekestelling, waarin aan de andere partij een redelijke termijn van minimaal 30 dagen wordt geboden om alsnog aan de verplichtingen te voldoen." Vraag: Bent u bereid om deze bepaling overeenkomstig aan te passen?	Niet akkoord
123	Juridisch	GIBIT 2023 artikel 18.6	Een boete op het schenden van een geheimhoudingsverplichting is niet marktconform. Indien uit schending geheimhouding schade voortkomt zal op basis van artikel 6:74 BW eventueel schade vergoed moeten worden. Indien desalniettemin een boete wordt opgelegd, dient deze in mindering te worden gebracht op schadevergoeding om te voorkomen dat Opdrachtgever zich ongerechtvaardigd zou verrijken. Zie ook artikel 6:92 lid 2 BW. Vraag: Kunt u artikel 18 lid 6 laten vervallen? Indien het antwoord ontkennend is, kunt u dit dan toelichten?	GIBIT Artikel 18.6 vervalt.

124	Juridisch	GIBIT 2023 artikel 16.3	Aansprakelijkheid voor indirecte- en gevolgschade is ongebruikelijk en voor inschrijvers niet verzekeraar. Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst om indirecte -en gevolgschade uit te sluiten. Gaat u hiermee akkoord? Zo niet, kunt u uw antwoord motiveren?	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.
125	Juridisch	GIBIT 2023 artikel 14.4	In deze bepaling is opgenomen dat Inschrijver de documentatie steeds actueel dient te houden. Uiteraard wordt er bij oplevering een complete set documentatie opgeleverd met de stand van zaken op dat moment, maar Inschrijver is niet op de hoogte van alle changes die de beheerders van de gemeente aanbrengen na het in productie nemen van de omgeving. Hierdoor is het niet mogelijk om de documentatie actueel te houden. Vraag: Kan deze bepaling komen te vervallen?	Het bijhouden van de documenten betreft alleen de systemen waar de Opdrachtnemer over gaat.
126	Juridisch	GIBIT 2023 artikel 11.8 en 11.9	"In artikel 11.8 en 11.9 bestaat de mogelijkheid om aantoonbare prijsstijging van Derdenprogrammatuur per 1 januari door te belasten mits deze prijsstijging niet voorzienbaar was ten tijde van het sluiten van de Overeenkomst. Voor bepaalde Derdenprogrammatuur (waaronder Microsoft) is het voorgekomen dat gedurende het jaar een prijsstijging van ruim 10% is doorgevoerd. Om prijswijzigingen pas per 01 januari te kunnen doorvoeren, heeft dit een enorme impact voor inschrijvers en is het onredelijk dat dit voor rekening van de inschrijver is. Dit kan een professionele dienstverlener niet van te voren inschatten en ook niet voorzien. Inschrijver stelt dan ook voor om dergelijke prijswijzigingen de eerstvolgende maand door te voeren. Kunt u hiermee akkoord gaan?"	Akkoord, u dient bij inschrijving aan te geven voor welke derde programmatuur dit geldt. Tussentijdse prijsstijging dient u te allen tijde te bewijzen en voor af ter goedkeuring voorleggen aan aanbestedende dienst. Niet onderbouwde dan wel onvoldoende bewezen prijsstijgingen kunnen door de Aanbestede dienst worden geweigerd.
127	Juridisch	GIBIT 2023 artikel 10.12 sub ii)	Mogen wij ervan uitgaan dat het achterlopen in versies niet toerekenbaar is aan inschrijver wanneer deze achterstand is ontstaan door keuze van opdrachtgever. Kunt u bevestigen dat dit aan opdrachtnemer niet toerekenbaar is?	Akkoord
128	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 10.1	In deze bepaling is opgenomen dat de onderhoudsdienstverlening start na acceptatie van de producten. Voor een goede implementatie is het nodig dat vanaf het moment van levering al onderhoud is afgesloten op de aangeboden producten. Vraag: Kunt u dit artikel overeenkomstig aanpassen?	Nee dit wordt niet aangepast. Tijdens de implementatie is het onderhoudsdienstverlening voor Opdrachtnemer. Pas na ingebruikname zal de onderhoudsdienstverlening starten voor de Opdrachtgever.
129	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen - E49	Gemeente Gouda geeft aan dat zij aan het einde van de contract termijn een open format export van de data in het SIEM opgeleverd te willen krijgen. Welke termijn heeft Gemeente Gouda hierbij in gedachten? De 30 dagen hot retentie of de 180 dagen maximale retentie zoals aangegeven?	12 maanden, conform Eis E47
130	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen - E49	Gemeente Gouda geeft aan dat zij aan het einde van de contract termijn een open format export van de data in het SIEM opgeleverd te willen krijgen. Realiseert Gemeente Gouda zich dat dit een zeer grote hoeveelheid data is?	ja, echter is de continuïteit te waarborgen mede in verband met verantwoording en mogelijk forensisch onderzoek.
131	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda - § 2.1.1.1	Kan gemeente Gouda een inschatting aanleveren voor de hoeveelheid GB aan logging die zij per dag naar het SIEM wenst te sturen?	Nee, zie beantwoording vraag 6
132	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen - E39	Gemeente Gouda geeft aan een vaste SOC analist te wensen. Naar ervaring van inschrijver is het hebben van een vast contactpersoon een continuïteitsrisico in security operations. Gaat Gemeente Gouda er mee akkoord om deze eis te laten vervallen?	Nee, zie ook beantwoording vraag 11
133	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda - § 1.2	Op basis van de gestelde doelstelling van de aanbesteding is adequate reactie benodigd, in de verdere documentatie van de aanbesteding wordt enkel gesproken over isolatie. Is Gemeente Gouda niet meer gebaat bij een SOAR oplossing?	Het gaat om de beste totaaloplossing. De marktconsultatie is door partijen gevraagd vooral een functionele uitvraag te doen. Daarom is zo veel mogelijk afgezien van keuzes voor specifieke technologie zoals SOAR, waarbij de definities c.q. invulling daarvan ook per aanbieder verschillen.

134	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen	Heeft Gemeente Gouda vanuit het licht van AVG en gerelateerde wetgeving eisen aan de locatie van het SOC en nationaliteit van de SOC medewerkers (bijvoorbeeld enkel Europese SOC analisten/engineers)?	Zie Eis E9 en aanbestedingsleidraad paragraaf 5.2. In het kader van uw ISO27001 certificering dient u personeel adequaat te screenen, ook met het oog op actuele risico's (dreigingsanalyse statelijke actoren). Het uitsluiten van specifieke nationaliteiten zonder deze onderbouwing zou mogelijk kunnen leiden tot discriminatie.
135	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen	Gemeente Gouda geeft aan in E31 dat het SOC van 8:00 tot 18:00 open moet zijn. Verwacht gemeente Gouda dat aanvallen op haar infrastructuur alleen tijdens kantooruren plaatsvinden?	Nee, daarom staat in Eis E31 ook welke dienstverlening buiten kantooruren wordt vereist.
136	Inhoud	Aanbestedingsleidraad MDR.Gouda - § 1.2	Op basis van de gestelde doelstelling van de aanbesteding is adequate reactie benodigd, dient deze adequate reactie niet 24x7 plaats te vinden?	Deze dient wel 24/7 plaats te vinden, daarom wordt dit ook in E31 en volgende vereist.
137	Inhoud	Aanbestedingsleidraad MDR.Gouda - § 1.2	Gemeente Gouda geeft aan dat de BIO een SOC op basis van een SIEM vereist. Volgens BIO 12.4.1.3 en 12.4.1.5 wordt monitoring middels een SOC en/of een SIEM vereist. Heeft Gemeente Gouda additionele eisen waarom expliciet een SOC met een SIEM vereist wordt?	De eisen aan de dienstverlening zijn verwoord in het Programma van Eisen en vinden hun weerslag in de kwalitatieve criteria
138	Inhoud	Aanbestedingsleidraad MDR.Gouda - § 2.1	Gemeente Gouda geeft aan de dienstverlening te willen laten stoppen bij detectie, analyse, melden en isolatie. Wil Gemeente Gouda (bekeken vanuit de Aanleiding beschreven in § 1.2.1) niet verder gaan met actieve preventie dan enkel de isolatie van endpoints?	Nee, zie ook de beantwoording van vraag 49
139	Inhoud	Aanbestedingsleidraad MDR.Gouda - § 2.1.1.3	Staat de Gemeente Gouda er voor open om andere EDR oplossingen te overwegen met een vollediger integratie met het aan te bieden SIEM platform?	Nee, niet voor zover dit afwijkt van de keuzes die op dit moment worden gemaakt, zie ook paragraaf 2.1.1.3 van de aanbestedingsleidraad
140	Inhoud	Aanbestedingsleidraad MDR.Gouda - § 2.1.1.1	Hoeveel AD accounts (gebruikers) heeft Gemeente Gouda?	Het aantal wisselt dagelijks. Het betreft meer dan 3350 accounts. Dit aantal is aanzienlijk hoger dan het aantal eindgebruikersapparaten omdat dit gedeeltelijk flexplekken betreft en een groot aantal gebruikers op afstand met privé-apparatuur gebruik maakt van virtuele desktops.
141	Inhoud	Hoofdstuk 6.2	U heeft het hier over de Nederlandse taal voor de inschrijving en communicatie. Voor het uitvoeren van de operationele monitoring en activiteiten zoals melden van security incident kunt u zich erin vinden dat deze in het Engels gevoerd worden vanwege de vereiste specialisatie en dat dit onder de urgente technische-operationele communicatie valt zoals bedoeld in uw eis E5?	Akkoord
142	Inhoud	Hoofdstuk 2.1.1.3	Welke componenten van Microsoft E3 of E5 gebruikt u momenteel actief?	Zie beantwoording van vraag 244
143	Inhoud	Hoofdstuk 2.1.1.1	De assets die momenteel niet in scope zijn, dienen deze tijdens de periode aangesloten te worden of gaan zullen deze componenten geen deel meer uitmaken van de gemeente Gouda door middel van bijvoorbeeld uitfasering.	zie beantwoording vraag 98
144	Inhoud	Hoofdstuk 2.1	Binnen het SIEM geeft u aan dat de inschrijver mogelijke technieken gebruikt. Heeft de gemeente Gouda momenteel één van deze technieken of dienen deze nog geïmplementeerd te worden door bijvoorbeeld de opdrachtnemer?	Wij vragen u deze vraag begrijpelijk te herformuleren in Nvl ronde 2
145	Inhoud	Hoofdstuk 2.1	Binnen het SOC geeft u aan dat initiële response door de opdrachtnemer gedaan wordt. Wat valt bij u onder het initiële response en hoe waarborgt u dat wij over de laatste actuele informatie beschikken om de juiste, vaak zeer ingrijpende, beslissing te maken?	De initiële response bestaat uit isolatie van assets, conform eis E1 en paragraaf 2.1 onder SOC, 2e bullit en 2.1.3. Rond de initiële response zal in het kader van de implementatie een escalatiemodel worden overeengekomen met daarin de bevoegdheden van het SOC.

146	Inhoud	Aanbestedingsleidraad MDR.Gouda - § 4.4.3	In de tabel vermeld u de 'jaarlijkse kosten per 3 jaar'. Bedoelt u dat het budget maximaal € 180.000 per jaar is en er dus maximaal voor 3 jaar 3x € 180.000 beschikbaar is?	Hiermee wordt bedoeld de jaarlijkse kosten voor een periode van 3 jaar.
147	Inhoud	Aanbestedingsleidraad MDR.Gouda - § 6.2	U stelt dat de voertaal tijdens deze aanbestedingsprocedure Nederlands is. Geldt dit ook voor de communicatie met het SOC?	Zie eis E5
148	Contract	GIBIT 2023, art 26.10	Inschrijver acht het onwenselijk om rechten en plichten over te dragen conform artikel 22.8. Is Opdrachtgever bereid deze bepaling te laten vervallen? Zou u dit willen bevestigen c.q. willen aanpassen? Indien u dit niet wenst te bevestigen en/of aan te passen, wilt u dat dan motiveren?	Dit is akkoord
149	Contract	GIBIT 2023, art 25.1	Bent u bereid om een aantal waarborgen toe te voegen met betrekking tot de audit, te weten (i) een maximum van een audit per jaar, (ii) een voorafgaande kennisgeving van ten minste drie weken, (iii) de mogelijkheid voor Inschrijver om een auditor af te wijzen indien dit een concurrent betreft en (iv) dat de auditwerkzaamheden de werkzaamheden/bedrijfsactiviteiten van Inschrijver niet hinderen of anderszins verstoren? Zou u dit willen bevestigen c.q. willen aanpassen? Indien u dit niet wenst te bevestigen en/of aan te passen, wilt u dat dan motiveren?	Opdrachtgever wenst zich niet te binden aan een maximale hoeveelheid Audits. Opdrachtgever is zich bewust dat een Audit bij opdrachtnemer een zwaar instrument is en zal deze niet lichtzinnig inzetten.
150	Contract	GIBIT 2023, art. 16.4 en Programma van Eisen, eis E1	Leverancier hanteert over het algemeen een onboarding periode waarin transitie plaats vindt van de dienstverlening van de oude naar de nieuwe leverancier. Partijen komen hierbij tevens een aantal zogenaamde "go live criteria" overeen waaraan voldaan dient te worden om de MSS-dienstverlening uiteindelijk live te laten gaan bij de nieuwe dienstverlener. Dit is typisch een kleine scope waarvan onze klant al de waarde inziet om die onder bijv. 24/7 monitoring te brengen, een soort van minimal viable product. De in artikel 7 GIBIT beschreven acceptatieprocedure is niet passend bij de dienstverlening, gezien de inhoud van deze bepaling niet aansluit bij MSS-diensten. Kan opdrachtgever hiermee instemmen? Wij stellen voor dat het acceptatie/ go live proces nader wordt overeengekomen gedurende de implementatie. Kunt u instemmen met het laten vervangen van artikel 7 GIBIT tot een door partijen op te stellen proces?	Nee Nee, de kaders zijn beschreven in de leidraad en Eis E1. Deze zullen na gunning nader uitgewerkt kunnen worden, maar niet gewijzigd.
151	Contract	GIBIT 2023, art. 16.4	Inschrijver acht de mogelijke aansprakelijkheid per jaar gezien de omvang en complexiteit van de opdracht disproportioneel hoog. Inschrijver acht het redelijk dat de overeenkomst en voorwaarden strekken tot een zekere mate van verdeling van risico's tussen partijen en op deze wijze kan afgevraagd worden of (potentiële) inschrijvers in staat zijn de best mogelijke aanbidding te doen. Inschrijver stelt voor de aansprakelijkheid te beperken en verzoekt artikel 16.4 te vervangen door het volgende artikel: "De aansprakelijkheid voor overige schade is beperkt tot een maximaal bedrag per jaar van 1 maal de hoogte van de vergoeding per jaar. Samenhangende gebeurtenissen worden daarbij aangemerkt als één gebeurtenis."	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.

152	Contract	GIBIT 2023, art. 16.1	Inschrijver wenst, zoals in de ICT-markt te doen gebruikelijk, aansprakelijkheid voor indirecte schade nadrukkelijk uit te sluiten. Bij dit type schade is er geen of onvoldoende causaal verband tussen een eventuele niet-nakoming aan de zijde van Leverancier en de mogelijke schade die zou worden geleden door Opdrachtgever. Verder is een uitsluiting van hiervoor genoemde schade-soorten gebruikelijk in de markt. Leverancier verzoekt aan artikel 16.1 toe te voegen: "Leverancier is niet verantwoordelijk en niet aansprakelijk voor indirecte schade, gevolgschade, schade door bedrijfsstagnatie, gederfde winst of gemiste besparingen."	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.
153	Inhoud	Aanbestedingsleidraad	Kan de Gemeente een hoog over netwerkdiagram aanleveren?	Nee
154	Inhoud	Prijsblad	Het is gangbaar in de markt dat gevraagde dienstverlening wordt geprijsd op basis van: •Log ingest in GB per dag •Actieve netwerkgebruikers •Endpoints (als het gaat om EDR) Vraag 1: Kan de Gemeente deze gegevens aanleveren? Vraag 2: Kan de Gemeente het prijsblad als zodanig aanpassen, zodat dit passend is op bovenstaande costdrivers zoals gangbaar in de markt?	Nee, zie ook beantwoording vraag 6 Nee. Wat u gangbaar in de markt acht, komt niet overeen met de informatie uit de marktconsultatie.
155	Inhoud	Aanbestedingsleidraad	Kan de inschrijver een prijsmodel bijvoegen voor groei en krimp, en optionele diensten die geen deel uitmaken van de gunningscriteria?	Nee, verrekening vindt plaats op basis van daadwerkelijk aangesloten Assets op basis van uw prijsopgave. Zie ook beantwoording vraag 109 en 98
156	Inhoud	Programma van eisen, Eis E31	Kan de Gemeente toelichten waarom er een vereiste is voor openingstijden van alleen 0800-1800? De inschrijver adviseert om 24/7 bemand SOC (Eyes on Glass) te vereisen, aangezien bedreigingen zich 24/7 aandienen.	Er is sprake van 24/7 dienstverlening, met afwijkende service levels buiten kantoortijden, zoals in Eis E31 en volgende verwoord. Met deze werkwijze wordt aangesloten op het Stand-by regime binnen de aanbestedende dienst (alleen voor high prio) en zijn meer aanbieders in staat om in te schrijven.
157	Inhoud	Programma van eisen, Eis E5	Accepteert de gemeente dat de dagelijkse communicatie tussen het SOC (Binnen de EER) van de inschrijver en de klant in het Engels is?	Alleen voor Urgente technische-operationele communicatie, conform Eis E5
158	Inhoud	Aanbestedingsleidraad	Hoeveel actieve netwerkgebruikers kent de Gemeente op dagelijkse basis?	We houden dit niet bij en dit varieert van dag tot dag. We schatten in dat op een drukke dag 70% van de AD-gebruikers actief is. Zie voor het aantal AD gebruikers de beantwoording van vraag 140
159	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.3, 4.5.1	Opdrachtgever heeft een tabel meegegeven met verschillende implementatie tijdstippen en percentages. Gelieve deze nader toe te lichten.	Conform Eis E2 dient de implementatie/acceptatie binnen 3 maanden te geschieden. Paragraaf 4.5.1 gaat over het boetebeding en is niet te interpreteren als afwijking van de termijn voor volledige implementatie binnen 3 maanden.
160	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.3	Inschrijver adviseert om Gunningscriteria D aan te passen naar een vragende vorm hoe een inschrijver omgaat met detectie en de continue verbetering en doorontwikkeling hiervan en hiermee minder nadruk te leggen op het Mitre ATT&CK framework. Kunt u hiermee akkoord gaan?	Nee

161	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.3	In navolging op voorgaande vraag adviseert inschrijver om 6 maanden na implementatie een pentests (red team en/of purple team) te laten uitvoeren om zodoende de kwaliteit van detectie en dienstverlening te toetsen. Dit geeft de Gemeente in onze ogen meer inzicht in de dekking en kwaliteit van detectie dan te focussen op dekkingsgraat gekoppeld aan Mitre ATT&CK. Gaaf u hiermee akkoord?	Nee
162	Inhoud	Aanbestedingsleidraad 4.3	Opdrachtgever heeft binnen gunningscriteria D “Dekking use cases” de focus gelegd op het Mitre ATT&CK framework om de detectie graad van Inschrijvers te meten. Inschrijver adviseert de Opdrachtgever om dit onderdeel minder zwaar te tellen voor haar RFP. Zoals MITRE zelf aangeeft is 100% dekking geen doel op zichzelf aangezien niet elke tactiek/techniek relevant is voor alle organisaties. Het Mitre ATT&CK framework dient voornamelijk om een hoog-over beeld te krijgen van de detectie en potentiële gaten te identificeren. Het framework helpt echter niet met het bepalen van de kwaliteit van detectie. Zie hierbij aanvullend het statement van Mitre in “Get Started”: https://attack.mitre.org/resources/ Gaaf de opdrachtgever hiermee akkoord?	Nee
163	Contract	Tenderned, Aankondiging van een opdracht 2.5 en Aanbestedingsleidraad 4.3	Op Tenderned onder “Gunningscriteria” staat het dat de weging is kwaliteit 80% en prijs 20%. In de Aankondiging van een opdracht 2.5 staat het dat de weging is kwaliteit 70% en prijs 30%. In de tabel in Aanbestedingsleidraad 4.3 staat het dat het maximaal te behalen punten is: - Inschrijfprijs 400 punten - Plan van aanpak: 200 punten - Beschrijving van de oplossing: 250 punten - Dekking van use cases: 150 punten. Vervolgens staat het in het Aanbestedingsleidraad 4.3.1 dat “U kunt maximaal 1300 punten behalen, 1000 punten voor kwaliteit en 300 punten voor prijs”. Kunt u bevestigen dat de weging kwaliteit 80% en prijs 20% is? De ervaring leert dat een dergelijke weging passend is op de gevraagde dienstverlening.	Dit is aangepast in de publicatie op TenderNed. Zie ook bijlage C1
164	Proces	Aanbestedingsleidraad, 4.2	Wat betekent: “communicatie Inschrijver en Aanbestedende dienst i.v.m. inlichtingen m.b.t. een gerechtvaardigd commercieel belang”. Kan de inschrijver tot 12 maart 1 op 1 contact hebben met de gemeente om het contract en andere commerciële kwesties te bespreken? Hoe moet deze communicatie plaatsvinden? Kan de Aanbestedende dienst deze spoedig beantwoorden ivm de tijdslijnen?	Dit betreft vragen waarvan de Opdrachtnemer vindt dat beantwoording in een openbare Nota van Inlichtingen zijn commerciële belangen schaad. Een en ander ter beoordeling van de Aanbestedende dienst.
165	Contract	Aanbestedingsleidraad	Wat is de inschatting van de waarde van de af te sluiten overeenkomst?	Deze wordt vooraf niet gecommuniceerd om een goede marktwerking te laten plaatsvinden.
166	Proces	Aanbestedingsleidraad, 5.5.1	In art. 5.5.1 staat het: “De Inschrijver aan wie het voornemen tot gunnen is uitgesproken zal binnen 6 werkdagen ter bewijsvoering een verklaring indienen van een NL-accountant waarin deze verklaart dat Inschrijver aan bovenstaande eisen Voldoet”. Accepteert de gemeente een verklaring van een accountant in het land waar de inschrijver is gevestigd?	Akkoord. Mits deze in het Engels dan wel Nederlands is. Ander talen worden niet geaccepteerd.
167	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 1.2.1	De gemeente schrijft dat er een pilot is uitgevoerd. Kan de gemeente aangeven welke leverancier de pilot heeft uitgevoerd?	Nee

168	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 2.1.1.3	Opdrachtgever heeft aangegeven naar verwachting E5 licenties in Juli van 2024 aan te zullen schaffen voor haar gebruikers. Gaat opdrachtgever deze componenten zelf configureren/instellen of is er hulp nodig vanuit de inschrijver om dit naar best-practices in te stellen? Zo ja, waar worden deze kosten in opgenomen?	Deze componenten zullen door de aanbestedende dienst zelf op basis van best practices worden geconfigureerd, onverlet instellingen voor logging en aansluiting aan het SIEM, hetgeen onderdeel is van de opdracht.
169	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 2.1.1.3	Opdrachtgever heeft aangegeven naar verwachting E5 licenties in Juli van 2024 aan te zullen schaffen voor haar gebruikers. Zijn er wellicht al proef E5 licenties in gebruik door opdrachtgever en/of zijn er al securityproducten van de E5 licentie actief in de omgeving van de opdrachtgever? Zo ja, welke?	zie beantwoording vraag 244.
170	Contract	Aanbestedingsleidraad, 4.5.2	Inschrijver adviseert opdrachtgever om de boeteclausule opgenomen in 4.5.2. uit de RFP te verwijderen. Inschrijver gaat graag in dialoog met opdrachtgever om in een andere vorm aan de gevraagde uptime te conformeren.	Het boetebeding wordt gehandhaafd.
171	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 4.5.1	Inschrijver adviseert opdrachtgever om de boeteclausule opgenomen in 4.5.1. uit de RFP te verwijderen. Deze boeteclausule is naar inzien van inschrijver te onduidelijk om goed te kunnen conformeren.	Het boetebeding wordt gehandhaafd.
172	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, 2.1.1.3.	Zoals opdrachtgever aangeeft in haar RFP wordt Sophos overwogen om vervangen te worden door Microsoft Defender for Endpoint. Mocht deze keuze gemaakt worden, hoe lang verwacht opdrachtgever dat de uitrol zal duren voor zowel de werkstations/clients als de servers?	Daarvoor is nog geen planning gemaakt.
173	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, bandbreedte inschrijfprijzen, 4.4.3	Inschrijver adviseert opdrachtgever om het budget te verhogen met 25% om een kwalitatieve dienstverlening te kunnen ontvangen.	De aanbestedende dienst neemt uw advies niet over. De raming is gebaseerd op informatie uit een marktconsultatie
174	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, bandbreedte inschrijfprijzen, 4.4.3	De opdrachtgever heeft 180.000 euro aangegeven in haar inschrijfprijs bandbreedte, echter is het voor Inschrijver onduidelijk of dit het budget is voor de volledige 3 jaar of dat dit een indicatie is op jaar basis. Kan de Opdrachtgever dit nader toelichten?	Dit betreft een bedrag per jaar
175	Inhoud	Aanbestedingsleidraad	Boetebeding 4.5.2. De centrale omgeving zoals wij zullen vastleggen in een High Level Design (HLD), heeft een beschikbaarheid van 99,8%. De sensoren, die we in hetzelfde HLD zullen opnemen hebben elk afzonderlijk een beschikbaarheid van 99,8%. Deze beschikbaarheidseis geldt niet bij onbeschikbaarheid van de infrastructuur van Opdrachtgever en van cloud componenten, waarbij de cloud serviceprovider verantwoordelijk is voor beschikbaarheid. Zou een beschikbaarheid van 99.8% voldoende zijn voor de opdrachtgever?	Nee
176	Inhoud	Programma van eisen	E44 - Beschikbaarheid van het SIEM De centrale omgeving zoals wij zullen vastleggen in een High Level Design (HLD), heeft een beschikbaarheid van 99,8%. De sensoren, die we in hetzelfde HLD zullen opnemen hebben elk afzonderlijk een beschikbaarheid van 99,8%. Deze beschikbaarheidseis geldt niet bij onbeschikbaarheid van de infrastructuur van Opdrachtgever en van cloud componenten, waarbij de cloud serviceprovider verantwoordelijk is voor beschikbaarheid. Zou een beschikbaarheid van 99.8% voldoende zijn voor de opdrachtgever?	zie beantwoording vraag 175

177	Inhoud	Aanbestedingsleidraad	Boetebeding 4.5.2 De centrale omgeving zoals wij zullen vastleggen in een High Level Design (HLD), heeft een beschikbaarheid van 99,8%. De sensoren, die we in hetzelfde HLD zullen opnemen hebben elk afzonderlijk een beschikbaarheid van 99,8%. Deze beschikbaarheidseis geldt niet bij onbeschikbaarheid van de infrastructuur van Opdrachtgever en van cloud componenten, waarbij de cloud serviceprovider verantwoordelijk is voor beschikbaarheid. Zou een beschikbaarheid van 99.8% voldoende zijn voor de opdrachtgever?	zie beantwoording vraag 175
178	Contract	Diensten servicemodel op- en af schaalbaar	Staat het aantal Assets en de dienstverlening vast gedurende de gehele initiële looptijd m.b.t. Eis E18? Tot hoever moet het diensten servicemodel precies op- en af schaalbaar zijn? Maw Moet dit per maand/jaarlijks kunnen? Maandelijkse/periodieke flexibiliteit is kostbaarder en administratief intensiever dan committeerde up front 3 jaar vooraf te factureren voor de gehele looptijd. Is vooraf facturatie voor de gehele initiële periode een optie?	1) Zie beantwoording vraag 109 2) Op en afschalen gebeurt in de facturatie maandelijks o.b.v. het aantal aangesloten assets. 3) Nee
179	Proces	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 4.8	Moet de presentatie in het Huis van de Stad volledig in het Nederlands gedaan worden? Of is het akkoord dat delen in het Engels worden gedaan?	In het Nederlands consistent met eis E5
180	Inhoud	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 5.6.1	In het referentie document vraagt u om een referentie die tussen de 700 en 2100 eindgebruikers heeft. Kunt u deze eis aanpassen in: een referentie met minimaal 700 eindgebruikers?	Zie beantwoording van vraag 77
181	Inhoud	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 4.4.1	Wij kennen geen licentie toe aan iedere asset, maar tellen het gemiddelde over een periode van 1 maand van alle apparaten assets) die minimaal 12 uur per dag verschijnen in ons platform. Is dat akkoord voor de aanbestedende dienst?	ja, voor zover u in staat bent de kosten conform prijsopgave in te vullen.
182	Inhoud	Bijlage A1: Programma van Eisen - Eis 53	Kunt u meer details verschaffen over uw verwachtingen mbt het integratie niveau met TopDesk?	Zie beantwoording van vraag 10
183	Inhoud	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 4.3.C	Wanneer verwacht de aanbestedende dienst dat het VMWare ESXi en Netapp Metro Cluster moet worden geonboard?	Zie beantwoording vraag 80
184	Inhoud	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 2.1.1.3	Wanneer is de aanbestedende dienst van plan over te stappen op Defender for Endpoints?	Hiervoor is nog een planning
185	Inhoud	Aanbestedingsleidraad - paragraaf 2.1.1.1	Gebruikt de Aanbestedende Dienst momenteel de Sophos Intercept X Advanced met XDR-versie of alleen de Sophos Intercept X Advanced-versie?	De versie zonder XDR
186	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.5.1	Voor het implementeren van use cases zijn we afhankelijk van de gemeente en haar leveranciers, omdat hiervoor de juiste logbronnen ge-onboard moeten zijn. Gezien de afhankelijkheid van andere partijen vinden wij het niet proportioneel om een boete op te leggen of de overeenkomst te ontbinden. Bent u bereid om paragraaf 4.5.1 te laten vervallen? Zo nee, kunt u toelichten waarom u dit een proportionele eis is?	Nee, het gaat om de use cases die u bij uw beantwoording van kwalitatief criterium D aangeeft. Zie beantwoording van vraag 15
187	Inhoud	Programma van Eisen, E32	Een time to respond van 5 minuten is niet marktconform en in combinatie met dreiging ontvangen, inloggen en verwerken onrealistisch om te behalen. Bent u bereid de KPI aan te passen naar marktconforme standaarden van 30 minuten? Zo nee, kunt u toelichten waarom u deze eis als realistisch ziet?	Nee, de eis van 5 minuten in Eis 32 betreft het begin van de triage door een analist, niet het afronden van de afhandeling daarvan.
188	Inhoud	Programma van Eisen, E44	Voor SaaS-oplossingen is er een afhankelijkheid van de internetverbinding. Bent u daarom bereid om aan deze eis “exclusief beschikbaarheid van het internet” toe te voegen?	Ja, voor zover het beschikbaarheid aan de zijde van de aanbestedende dienst betreft
189	Inhoud	Programma van Eisen, E18	Bent u bereid om de kosten voor de SIEM-oplossing bij de start van de overeenkomst te betalen voor de looptijd van het initiële contract (3 jaar)?	Nee niet akkoord. Een vooruitbetaling van meerdere jaren is onacceptabel.

190	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.4.1	Een plafond voor kosten per asset is niet marktconform in combinatie met de marktconforme standaard van GB/per dag. Zou u het plafond willen koppelen aan GB/per dag voor eenduidigheid?	U kiest voor facturatie per asset OF facturatie per logvolume. Zie ook de beantwoording van vraag 6
191	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.3 – Dekking use cases	Kunt u de paginalimiet voor dekking use cases verhogen naar 6 a4 voor een adequate omschrijving?	ja
192	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 2.1.1.1	Inschrijver ziet bij meerdere gemeentes dat cloud als een cruciale logbron wordt gezien en is zelf van mening dat het sterk aan te bevelen is om deze logging te onboarden, zou u deze logging in scope willen meenemen?	Alleen voor zover beschreven in de scope. De ICT-infrastructuur is op dit moment vooral on-premise. Zie ook de beantwoording van vraag 87
193	Inhoud	Prijzenblad	In het prijzenblad staat aangegeven dat facturatie op daadwerkelijke aantallen plaatsvindt. Veel SIEM-oplossingen gebruiken GB logging/dag als afrekenmethode. De inschrijvers die deze oplossingen gebruiken, kunnen daardoor een te lage inschatting maken om zo meer kans te maken. Wij willen u daarom verzoeken om het aantal GB's logging/dag op te nemen waar inschrijvers rekening mee moeten houden om zo de prijzen eerlijk te kunnen vergelijken. Bent u bereid om hier een getal op te nemen, bijvoorbeeld 50 of 100 GB logging/per dag om een eerlijke vergelijking te maken?	Nee, om de reden die u noemt is het bedrag in de prijsopgave een plafondbedrag. Zie ook de beantwoording van vraag 6
194	Contract	GIBIT, art. 24.11	Bent u akkoord om de volgende bepaling op te nemen in de overeenkomst? "In afwijking van artikel 20.11 GIBIT heeft te gelden dat Opdrachtgever de Overeenkomst niet kan ontbinden wegens het enkele feit dat sprake is van een fusie, splitsing of overname van Leverancier, behalve wanneer dit wezenlijke aanpassingen in de uitvoering van de overeenkomst meebrengt."	Niet akkoord.
195	Contract	GIBIT, art. 24.3	Bij een SaaS-oplossing is het niet mogelijk om de licentie- en onderhoudsovereenkomst los van elkaar te zien. Ook zijn de SOC-dienstverlening en SIEM-oplossing aan elkaar gekoppeld. Wij stellen daarom voor om dit artikel niet van toepassing te laten. Kunt u hiermee akkoord gaan?	Akkoord
196	Contract	GIBIT, art. 16.5, lid iii	Onbeperkte aansprakelijkheid is voor leveranciers niet verzekeraar en derhalve een groot risico voor leveranciers. Tevens schrijft Voorschrift 3.9 D Gids Proportionaliteit voor dat de aansprakelijkheid gelimiteerd moet worden. Bent u derhalve bereid deze bepaling te laten vervallen?	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.
197	Contract	GIBIT, art. 16.4	Is de aanname correct dat - zoals gebruikelijk in de branche - indirecte schade niet voor vergoeding in aanmerking komt? Indirecte schade, waaronder begrepen gevolgschade, is immers niet verzekeraar en niet voorzienbaar. Bent u bereid indirecte schadeposten uit te sluiten? Zo niet, kunt u dit dan toelichten?	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.
198	Contract	GIBIT, art. 10.10, 12.1 en 22.2	Een garantie wordt doorgaans zo uitgelegd dat een partij voor een bepaalde verplichting in staat en indien hieraan niet wordt voldaan, deze partij onmiddellijk in verzuim is, zonder nadere ingebrekestelling. Gezien de aard van de dienstverlening is dit niet passend en redelijk. Een garantie kan redelijkerwijze alleen afgegeven worden indien een partij voldoende controle over deze af te geven garantie heeft. Bent u bereid "garandeert" in "zal" aan te passen? Indien u hiertoe niet bereid bent, kunt u bevestigen dat bij een eventuele tekortkoming – in lijn met het Burgerlijk Wetboek (BW) - in principe altijd voorafgaand een ingebrekestelling, stellende een redelijke termijn, verstuurd zal worden door opdrachtgever? Kunt u daarnaast bevestigen dat de aanname correct is dat dit een beroep op overmacht in de zin van artikel 19 GIBIT niet in de weg staat?	De artikelen van de GIBIT blijven gehandhaafd. Indien de situatie het mogelijk maakt zal er eerst een ingebrekestelling aan Opdrachtnemer worden verstuurd. Indien het gebrek dermate is dat uitvoering blijvend onmogelijk is zal de stap ingebrekestelling worden overgeslagen. Een beroep op de GIBIT is mogelijk conform artikel 19. Met dien verstande dat Overmacht slechts in zeer uitzonderlijke situaties zal worden toegekend.
199	Contract	GIBIT, art. 9.8	Kunt u bevestigen dat wanneer u de ICT Prestatie al voor productieve doeleinden in gebruik heeft, betaling verschuldigd bent aan Leverancier voor het gedeelte van de ICT Prestatie dat u voor productieve doeleinden in gebruik heeft?	Akkoord

200	Contract	GIBIT, art. 9.5, 10.10, 24.10, 24.11 en 24.13	De term 'ontbinden' heeft juridisch gezien het gevolg dat Opdrachtnemer de geleverde diensten moet terugnemen en dat Opdrachtnemer de door Opdrachtgever betaalde facturen moet terugbetalen. Gelet op de aard van de opdracht is dit slecht uitvoerbaar. Kunt u er derhalve mee akkoord gaan dat ontbinding alleen kan gelden voor toekomstige verplichtingen en geen ongedaanmakingsverplichtingen met zich meebrengt?	Indien de overeenkomst tussentijds word ontbonden zal er zorgvuldig gekeken worden wat er door Opdrachtnemer tot dat moment is uitgevoerd. Gedane zaken zullen niet lichtzinnig worden teruggedraaid.
201	Contract	GIBIT, art. 9	In de GIBIT staat geen termijn waarbinnen de Acceptatieprocedure door Opdrachtgever moet worden doorlopen. Wij wensen de afspraken hierover SMART vast te leggen en stellen daarom voor om de onderstaande artikelen toe te voegen. Kunt u hiermee akkoord gaan? a.Opdrachtgever deelt binnen 14 dagen na oplevering aan Leverancier mee of hij de ICT Prestatie accepteert. Hij kan dat doen door een expliciet daarvoor bedoelde mededeling of door toezending van het testverslag. b.Indien Opdrachtgever niet in staat is om binnen de in artikel a genoemde termijn aan Leverancier mee te delen of hij de ICT Prestatie accepteert, meldt hij dat voor afloop van die termijn aan Leverancier onder opgaaf van redenen en van de termijn waarbinnen hij alsnog wel aan Leverancier zal meedelen of hij de ICT Prestatie accepteert. c.c.Bij het uitblijven van enige mededeling als bedoeld in artikelen a en b alsmede in het geval de aanvullende termijn voor Acceptatie, als bedoeld in artikel b, zonder nader bericht van Opdrachtgever is verstreken, geldt de ICT Prestatie als door Opdrachtgever geaccepteerd.	A akkoord, B Akkoord C Niet akkoord
202	Contract	GIBIT, art. 6.3	Het opstellen van het implementatieplan maakt onderdeel uit van de gunningscriteria. Klopt onze aanname dat alleen de onderdelen die genoemd staan gunningscriterium B verplicht onderdeel moeten zijn van het implementatieplan en dat de onderdelen zoals genoemd in art. 6.3 niet van toepassing zijn?	GIBIT artikel 6.3 is wel van toepassing. De daarin genoemde onderwerpen komen ons inziens ook terug in gunningscriterium B, naast aanvullende punten.
203	Contract	GIBIT, art. 5	Klopt onze aanname dat artikel 5 niet van toepassing is?	Artikel 5 is inderdaad niet van toepassing.
204	Contract	GIBIT, art. 4.3	Dit artikel biedt Opdrachtgever veel vrijheid om de Overeenkomst te ontbinden. Het gaat er immers om of het voorstel voor Opdrachtgever aanvaardbaar is zonder dat dit valt te objectiveren aan de hand van overeengekomen (objectieve) criteria. Inschrijver verzoekt daarom artikel 4.3 te laten vervallen. Bent u hiertoe bereid?	Niet akkoord
205	Contract	GIBIT, art. 4.2	Wij begrijpen goed dat u veel waarde hecht aan termijnen in een overeengekomen planning. Bij het implementeren van de SIEM-oplossing zijn wij echter afhankelijk van de Gemeente en haar leveranciers. Bent u bereid overeen te komen dat wanneer Leverancier een termijn niet haalt, u een ingebrekestelling verzendt met een termijn waarbinnen Leverancier alsnog moet nakomen?	Fatale termijnen dienen conform de Gebit schriftelijk te worden vastgelegd. Dit wordt niet voor niets expliciet gedaan. Een fatale termijn dient dan ook nagekomen te worden. Nuancering hier op is dat het de Opdrachtnemer niet wordt toegerekend indien de vertraging is veroorzaakt door Opdrachtgever en deadlines voor Opdrachtgever helder waren.
206	Contract	GIBIT, art. 1.30	Bent u bereid overeen te komen dat dit artikel luidt: "Overeengekomen gebruik: het door Opdrachtgever beoogde gebruik van de ICT Prestatie zoals dat ten tijde van het sluiten van de Overeenkomst kenbaar is gemaakt aan Leverancier."?	Niet akkoord.
207	Juridisch	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.13	Klopt onze aanname dat u bereid bent om de voorwaarden die horen bij derdenprogrammatuur te accepteren? SIEM-oplossingen zijn standaardoplossingen (zoals bijvoorbeeld Microsoft Office en HR-software) waarvoor de voorwaarden voor alle klanten wereldwijd van toepassing zijn.	Voorwaarden van derde programmatuur worden geaccepteerd.
208	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.8	Nodigt u alle inschrijvers uit voor de presentatie of alleen de inschrijvers die nog voor gunning in aanmerking komen?	Alle inschrijvers worden uitgenodigd voor de presentatie.

209	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.4.3	Kunt u toelichten hoe de onder- en bovengrens is bepaald?	Op basis van de marktconsultatie is een bandbreedte bepaald met als oogmerk om uitschieters naar boven (budgetrisico) en naar beneden (kwaliteitsrisico) te voorkomen.
210	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.4.2	Als de ondergrens van de bandbreedte wordt ingevuld in de berekening van de inschrijfprijs, dan is de uitkomst 550 punten, terwijl staat aangegeven dat maximaal 300 punten voor prijs kan worden gehaald. Kunt u de keuze voor deze formule toelichten?	De formule is aangepast. Bij de ondergrens van € 275.000 komt nu 400 punten uit.
211	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.3.1	Onderaan pagina 17 wordt verwezen naar Tabel 2. Het is voor ons onduidelijk wat met tabel 2 wordt bedoeld. Kunt u dit toelichten?	Het onderschrift is helaas weggefallen. Deze is toegevoegd in de aangepaste tekst in bijlage C1.
212	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.3/4.3.1	In paragraaf 4.3.1 staat aangegeven dat er 1000 punten te halen zijn voor kwaliteit en 300 punten voor prijs. In paragraaf 4.3 staat in de tabel aangegeven dat er maximaal 400 punten voor prijs gehaald kan worden en 600 (200+250+150) voor de kwaliteitscriteria. Kunt u aangeven welke informatie juist is?	Er is helaas een redactioneel omissie geslopen in paragraaf 4.3. en 4.4. De originele tekst in paragraaf 4.3 en 4.4 wordt vervangen door de tekst uit bijlage C1.
213	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 4.3 – Beschrijving oplossing	Gezien het aantal onderwerpen dat inschrijvers moeten meenemen in de beantwoording voor het beschrijven van de oplossing is op basis van onze ervaring 7 A4 te weinig. Bent u bereid om dit aan te passen naar maximaal 10 A4?	ja
214	Proces	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 3.1	Kunt u aangeven welke rollen in het beoordelingsteam zitten?	Het beoordelingsteam zal bestaan uit medewerkers van opdrachtgever met een ICT of privacy/CISO achtergrond. Bijgestaan door een externe deskundige en inkoopadviseur(s)
215	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 2.1.1.3	Klopt onze aanname dat we voor het bepalen van de prijs uit mogen gaan van Sophos als EDR?	Ja, over een toekomstige migratie naar defender nog geen besluit is genomen.
216	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 1.2.1	De partij die de pilot heeft uitgevoerd, heeft een informatievoorsprong en heeft bijvoorbeeld beter zicht in het aantal GB logging per dag. Hoe waarborgt u dat alle inschrijvers dezelfde informatie hebben en er dus een gelijk speelveld is?	zie beantwoording van vraag 51
217	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 1.2.1	Welke SIEM-oplossing is tijdens de pilot gebruikt en hoe heeft de Gemeente Gouda deze oplossing ervaren?	De pilot had een beperkte scope. Alle relevante informatie is opgenomen in de leidraad en bijlagen. Andere partijen hebben geen informatievoorsprong. Tijdens de beoordeling zal er alleen worden uitgegaan van informatie uit de aanbestedingsdocumentatie. Er zijn op voorhand geen leveranciers uitgesloten.
218	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, paragraaf 1.2.1	Kunt u aangeven welke partij de huidige pilot voor SOC- en SIEM-diensten heeft uitgevoerd?	Nee
219	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 24.11	Bent u akkoord om de volgende bepaling op te nemen in de overeenkomst? "In afwijking van artikel 24.11 GIBIT komen partijen overeen dat Opdrachtgever de Overeenkomst niet kan ontbinden wegens het enkele feit dat sprake is van een fusie, splitsing of overname van Leverancier, behalve wanneer dit wezenlijke aanpassingen in de uitvoering van de Overeenkomst meebrengt."	Niet akkoord
220	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 24.3	Als Opdrachtgever een deel van de Overeenkomsten opzegt (bijvoorbeeld een licentieovereenkomst met een derdeleverancier welke naar oordeel Leverancier essentieel is voor de te leveren diensten) is het niet meer dan redelijk dat Leverancier gelijktijdig de hoofdovereenkomst kan opzeggen. Anders kan Leverancier verplicht worden 15 maanden lang onvoldoende te presteren met alle gevolgen van dien. Wij verzoeken u art. 24.3 GIBIT buiten toepassing te verklaren of paritair te formuleren.	Niet akkoord. De leverancier is zelf verantwoordelijk dat zijn oplossing werkt ongeacht welke derde leverancier hij contracteert.

221	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 24.1	Inschrijver stelt voor om dit artikel wederkerig te maken en stelt de volgende tekst voor: "Partijen zijn over en weer niet gerechtigd hun verplichtingen op te schorten dan na het sturen van een ingebrekestelling, waarin aan de andere partij een redelijke termijn van minimaal 30 dagen wordt geboden om alsnog aan de verplichtingen te voldoen." Vraag: Bent u bereid om deze bepaling overeenkomstig aan te passen?	Niet akkoord
222	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 22	In het geval van de aanschaf van standaard software van derden (toch) onderdeel is van de uitvraag, ontkomt Opdrachtgever niet aan de desbetreffende licentievoorwaarden. De licentievoorwaarden maken integraal onderdeel van de aankoop van de software. Door middel van licentievoorwaarden worden de rechten en plichten van het gebruik van de software benoemd. Licentievoorwaarden zijn opgesteld door de softwarefabrikant en specifiek geschreven voor de (eind)gebruiker van de software. Om gebruik te mogen maken van de software dienen voorafgaand aan het gebruik de licentievoorwaarden geaccepteerd te worden, zonder acceptatie mag de software simpelweg niet gebruikt worden. Uiteraard zal opdrachtnemer bij de aanbidding de toepasselijke licentievoorwaarden van de vendor meesturen. Kunt u bevestigen dat opdrachtgever akkoord gaat met de licentie- en contractvoorwaarden vanuit de vendor, waaronder de EULA (End User License Agreement)?	Dit is vastgelegd in de GIBit 2023 artikel 22.1 en 22.5. Inschrijver dient conform aanbestedingsleidraad paragraaf 4,13 het gebruik van de derde programmatuur bij inschrijving bekend maken.
223	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 20.5	Op grond van dit artikel dienen wij u onbeperkt te vrijwaren tegen schadeclaims van derden als gevolg van inbreuk op IE rechten. Een onbeperkte vrijwaringsplicht is voor ons niet acceptabel. De vrijwaringsplicht dient beperkt te worden door de tussen partijen overeengekomen aansprakelijkheidsbeperking. Kunt u gelet op bovenstaande instemmen met het toevoegen van de volgende tekst aan artikel 20.5 GIBIT 2023: “ Leverancier garandeert dat de door hem aan Opdrachtgever verstrekte ICT Prestatie geen inbreuk maken op enige intellectuele eigendomsrechten of andere rechten, waaronder persoonlijkheidsrechten, van derden. Leverancier vrijwaart Opdrachtgever en stelt Opdrachtgever schadeloos voor alle aanspraken van derden gebaseerd op de stelling dat door Leverancier aan Opdrachtgever ter beschikking gestelde ICT Prestatie, inbreuk maken op bedoelde rechten van die derden, onder voorwaarde dat Opdrachtgever Leverancier onverwijld schriftelijk informeert over het bestaan en de inhoud van de aanspraak en de afhandeling van de zaak, waaronder het treffen van eventuele schikkingen, geheel overlaat aan Leverancier. Opdrachtgever zal daartoe de nodige volmachten, informatie en medewerking verlenen, zodat Leverancier zich effectief tegen deze aanspraken kan verweren. De tussen partijen overeengekomen aansprakelijkheidsbeperking is van overeenkomstige toepassing op voorgenoemde vrijwaring.”	Deze vraag wordt in Nvl 2 beantwoord.
224	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 16.5	Onbeperkte aansprakelijkheid is voor leveranciers niet verzekeraar en derhalve een groot risico. Tevens schrijft Voorschrift 3.9 D Gids Proportionaliteit voor dat de aansprakelijkheid gelimiteerd moet worden. Bent u derhalve bereid een deze bepaling te laten vervallen, waarnmee de aansprakelijkheidslimiet als bedoeld in artikel 13.4 op deze situatie van toepassing is? Zo niet, kunt u motiveren waarom niet?	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.

225	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 16.1/16.2 en 16.3 Aansprakelijkheid	"Inschrijver acht de huidige maximumbedragen als niet redelijk en disproportioneel, aangezien de Aanbestedende dienst de bedrijfseconomische waarde van de opdracht louter en alleen baseert op prognoses en tevens geen enkele afname garantie biedt. Inschrijver wenst daarom uitsluitend voor de directe schade aansprakelijk te zijn en deze dient voorts door het maximumbedrag beperkt te worden van EUR 100.000,- per gebeurtenis en voor een reeks van gebeurtenissen geldt een maximumbedrag van EUR 1.000.000,- per jaar. Onder directe schade verstaat Inschrijver het volgende; i) schade aan de ICT Prestatie en/of aan gegevensbestanden, waaronder in elk geval verstaan wordt: materiële beschadiging, gebrekkig of niet functioneren, verminderde betrouwbaarheid en verhoogde storingsgevoeligheid; ii) schade aan andere eigendommen van partijen en/of van derden; iii) kosten van noodzakelijke wijzigingen en/of veranderingen in de ICT Prestatie, aangebracht ter beperking of herstel van schade; iv) de kosten van noodvoorzieningen, zoals het uitwijken naar andere computersystemen, het inhuren van derden of het hanteren van noodprocedures of afwijkende werkwijzen; v) kosten, waaronder begrepen personeelskosten, van het noodgedwongen langer operationeel houden van oude systemen en daarmee samenhangende voorzieningen; vi) de kosten van het niet kunnen inzetten (leegloop) van medewerkers, goederen en faciliteiten van Opdrachtgever en de kosten van het niet kunnen inzetten (leegloop) van door Opdrachtgever in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst ingehuurde derden, voorzover deze kosten, in redelijkheid, niet vermijdbaar zijn; vii) de kosten voor het herstel van Gebreken van Opdrachtgever of door hem ingeschakelde derden, of alle extra kosten verbonden aan de noodgedwongen vroegtijdige vervanging van de ICT Prestatie door een systeem van een derde Leverancier; viii) aan derden aantoonbaar verschuldigde vergoedingen en boetes alsmede de waarde van het verloren gaan van door derden verstrekte garanties;	niet akkoord, de samenhang van (met de IT markt overeengekomen Gibit 2023) artikel 16 wordt hiermee uit elkaar gehaald. De gemeente acht het bepaalde in art 16 Gibit 2023 proportioneel voor deze opdracht.
226	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 12.2	Met de tweede volzin van artikel 12.2 draait u de bewijslast om met betrekking tot de reikwijdte van de garantie, de toerekenbaarheid van gebreken en door ons wel of niet geleverde diensten. Dit leidt ertoe dat, indien u een garantie inroept, het aan ons is te bewijzen dat dit beroep onterecht is, bijvoorbeeld wanneer een gebrek niet onder de garantie valt. Dit artikel bevat aldus een bewijslastverdeling die ervoor zorgt dat wij negatief bewijs moeten leveren. Een dergelijke omkering van de bewijslast is hoogst ongebruikelijk en achten wij onredelijk. Een bewijslast kan in uitzonderlijke gevallen worden omgedraaid, maar daar moeten goede redenen voor zijn. Bovendien is het zeer ongebruikelijk een bewijslast op voorhand, contractueel om te draaien. Wij wensen aan te sluiten bij de wettelijke bepaling uit artikel 150 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Daaruit volgt dat de partij die zich beroept op een rechtsgevolg dit dient te bewijzen. Dit betreft ons inziens een redelijke benadering. Gelet op het bovenstaande verzoeken wij u aan te sluiten bij de wettelijke regeling en de laatste zin uit artikel 12.2 GIBIT 2023 te schrappen. Gaat u hiermee akkoord?	Deze vraag wordt in Nvl 2 beantwoord.
227	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 11.6 Vergoeding, facturatie en betaling	Gaat Opdrachtgever ermee akkoord om de 30 dagen termijn te laten starten vanaf het moment van de factuurdatum? Graag uw reactie in deze.	Akkoord

228	Juridisch	GIBIT 2023, art 10.14	De diensten die onderdeel zijn van de opdracht zijn kwalitatief afhankelijk van de meest recente updates. Als Opdrachtgever weigert updates van sensoren uit te rollen, komt direct de kwaliteit van de bewaking in gevaar. Het is voor Leverancier ondenkbaar dat Opdrachtgever 18 maanden mag achterlopen bij het in gebruik nemen van Updates van sensoren bij het leveren van een SOC-dienst. Dit artikel is niet bedoeld voor bewakingsdiensten: er ontstaan niet zozeer kosten voor Leverancier als u achterblijft bij Updates, maar wel risico's voor uw veiligheid. Wij verzoeken u art. 10.14 buiten toepassing te verklaren.	Aanbestedende dienst zal alleen een beroep doen op deze clausule indien er gegronde redenen zijn om een update te weigeren, bijvoorbeeld de stabiliteit van de infrastructuur of bekende kwetsbaarheden in de nieuwere versie.
229	Juridisch	GIBIT 2023, art. 10.12	Naar onze overtuiging is art. 10.12 strijdig met het overeenkomstenrecht en de Aanbestedingswet, omdat de verplichting voor Leverancier zich op voorhand te binden aan het voldoen aan nog onbekende toekomstige eisen de opdracht onbepaald maakt. Onder de Aanbestedingswet is de opdracht beperkt tot datgene dat in de aanbestedingsprocedure als opdracht is gespecificeerd. Wij verzoeken u art. 10.12 buiten toepassing te verklaren, waarbij de uiteindelijke opdracht vastligt door de uitvraag, uw antwoorden op de NvI en de nader te sluiten overeenkomst.	Niet akkoord. DE GIBIT 2023 is opgesteld in overleg met de markt. De artikelen zijn dan ook niet strijdig met het overeenkomsten recht.
230	Juridisch	GIBIT 2023, art 9.3	Voor zover de acceptatie mede afhankelijk is van medewerking of levering van derden, kan Leverancier niet instaan voor de doorlooptijd van de acceptatieprocedure binnen de (fatale) termijn. De acceptatieprocedure zou specifiek voor de opdracht moeten zijn, inclusief de mogelijkheid dat acceptatie langer kan duren gezien de complexiteit van de opdracht. Wij verzoeken u art. 9.3 buiten toepassing te verklaren omdat het wel verwarring schept maar u geen aanvullende zekerheid biedt.	Niet akkoord. Opdrachtnemer blijft zelf verantwoordelijk voor de medewerking van derde. Uitzondering hierop is de nakoming van acties door Opdrachtgever waarbij een deadline helder is gecommuniceerd of derden die door Opdrachtgever zijn gecontracteerd.
231	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 9	In de GIBIT staat geen termijn waarbinnen de Acceptatieprocedure door Opdrachtgever moet worden doorlopen. Wij zouden graag de afspraken hierover SMART vast willen leggen en stellen daarom voor om de onderstaande artikelen toe te voegen. Kunt u hiermee akkoord gaan? a. Opdrachtgever deelt binnen 30 dagen na oplevering aan Leverancier mee of hij de ICT Prestatie accepteert. Hij kan dat doen door een expliciet daarvoor bedoelde mededeling of door toezending van het testverslag. b. Indien Opdrachtgever niet in staat is om binnen de in artikel a genoemde termijn aan Leverancier mee te delen of hij de ICT Prestatie accepteert, meldt hij dat voor afloop van die termijn aan Leverancier onder opgaaf van redenen en van de termijn waarbinnen hij alsnog wel aan Leverancier zal mededelen of hij de ICT Prestatie accepteert. c. Bij het uitblijven van enige mededeling als bedoeld in artikelen a en b alsmede in het geval de aanvullende termijn voor Acceptatie, als bedoeld in artikel b, zonder nader bericht van Opdrachtgever is verstreken, geldt de ICT Prestatie als door Opdrachtgever geaccepteerd.	Zie antwoord vraag 201
232	Juridisch	GIBIT 2023, art 8.1	Welke van de Gemeentelijke ICT-Kwaliteitsnormen zijn specifiek van toepassing op de opdracht?	Het gaat daarbij onder andere om de BIO en de normen uit het forum standaardisatie, zie https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/verplicht
233	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 7	Leverancier is verantwoordelijk voor de operationele coördinatie van werkzaamheden met andere leveranciers. Leverancier heeft echter geen contractuele relatie met deze partijen en dus geen invloed op of inspraak in additionele kosten of meerwerk door een derdeleverancier, functionele onmogelijkheden en leveringsdata van deze derden. Hoe loopt het escalatiepad als implementatie vertraagd raakt door derden en wat betekent dit voor de overeengekomen termijnen?	Zie antwoord vraag 230

234	Juridisch	GIBIT 2023, artikel 6.5	Opdrachtnemer acht het niet redelijk dat de kosten voor eventuele aanpassingen in het applicatielandschap van opdrachtgever (art. 5.5 GIBIT) voor zijn rekening komen gelet op het feit dat over het applicatielandschap van opdrachtgever geen informatie beschikbaar is. Is opdrachtgever het ermee eens dat dergelijke kosten voor rekening van de opdrachtgever zijn?	Akkoord.
235	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen.pdf, E42	Mag het ook een Cloud gebaseerde SIEM oplossing zijn?	Ja
236	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen.pdf, E8	Kan de Gemeente Gouda aangeven wat deze eis inhield en waarom deze is komen te vervallen?	Nee, want dat is niet relevant
237	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen.pdf, E1	Mag de het ook gaan om Microsoft Sentinel SIEM?	Ja, als deze voldoet aan de eisen. Er is bewust gekozen voor een functionele uitvraag o.b.v. de adviezen van aanbieders in de marktconsultatie
238	Inhoud	Bijlage A1 Programma van Eisen.pdf, E1	Hebben de eisen betrekking op een on-premises SIEM of een SIEM-as-a-Service in de cloud?	zie beantwoording vraag 100
239	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 4.4.3, pag. 18/33	De inschrijver constateert dat de gegeven minimale (ondergrens) en maximale (bovengrens) niet marktconform is. Hoe is deze bandbreedte tot stand gekomen en gaat de Gemeente Gouda akkoord met het ophogen van beide grenzen?	Nee, zie beantwoording vraag 209
240	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 4.2, pag. 9/33	Kunnen we aannemen dat alle data van de planningstabel vallen in 2024 en niet meer in 2023?	Dit mag u aannemen.
241	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 2.1.1.3, pag. 9/32	Staat Gemeente Gouda ervoor open om Sophos endpoint tijdens dit traject zelf al te vervangen door Microsoft Defender? Hierdoor voorkomt de Gemeente Gouda dat de aanbieder een migratie moet doen tijdens de contractlooptijd.	ja, zoals benoemd in paragraaf 2.1.1.3
242	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 2.1.1.2, pag. 9/32	In deze paragraaf is geen tekst opgenomen. Kan Gemeente Gouda aangeven wat ze hier had willen beschrijven?	Op dit moment wordt gebruikgemaakt van MDR-dienstverlening in het kader van een Pilot. De pilot heeft een beperkte scope. De ervaringen uit de pilot zijn meegewogen bij het opstellen van de aanbestedingsdocumentatie. De partij die de pilot heeft ondersteund, heeft geen wezenlijke informatievoorsprong, onder andere omdat de scope van de aanbesteding wezenlijk afwijkt van de scope van de pilot. Alle voor inschrijvers relevante informatie is opgenomen in de leidraad en bijlagen. Tijdens de beoordeling zal er alleen worden uitgegaan van informatie uit de aanbestedingsdocumentatie.
243	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 2.1.1.1, pag. 9/32	Maakt gemeente Gouda al gebruik van de Microsoft Defender opties in M365?	Nee, Microsoft 365 is nog niet geïmplementeerd. De inzet van Microsoft 365 wordt wel voorzien voor later dit jaar, doorlopend naar 2025, maar is nog geen concrete planning.

244	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 2.1.1.1, pag. 9/32	Gemeente Gouda geeft aan dat zij in juli 2024 de beschikking heeft over Microsoft E5 licenties. Hoeveel licenties betreft dit? En zitten hier ook security functionaliteiten bij, zoals Sentinel?	We gebruiken nu ca. 2800 E3 licenties voor alle tennants samen en verwachten deze te vervangen door E5 licenties. In onze perceptie vallen onder deze licentie ook beveiligingsfunctionaliteiten.
245	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 2.1.1.1, pag. 9/32	Graag wil de inschrijver een specificatie (type en aantal) ontvangen van de Microsoft 365 licenties die Gemeente Gouda ter beschikking heeft.	zie beantwoording vraag 244.
246	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 2.1.1.1, pag. 9/32	In deze paragraaf beschrijft Gemeente Gouda de assets die in de scope van de monitoring opgenomen moeten worden. Heeft de gemeente deze opgenomen a.d.h.v. een risico inventarisatie en risico model? Kan de Gemeente Gouda aangeven welke use-cases ze per asset zou willen activeren? Van een aantal genoemde assets of logbronnen is de relevantie in onze ogen dermate klein dat het enkel heel veel resources kost om hierop te monitoren.	1) ja 2) Zo veel mogelijk van toepassing zijnde use cases uit het Mitre-Att&ck framework. Voor het bepalen van de assets in scope is informatie uit de marktconsultatie gebruikt. U kunt bij de beantwoording van de kwalitatieve criteria (met name C en D) aan te tonen dat u de use cases uit het Mitre-Att&ck framework met minder informatie kunt afdekken.
247	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 2.1, pag. 8/32	De aanbesteding van Gemeente Gouda betreft het leveren van een SOC dienstverlening middels een SIEM (hoofdstuk 1.2.1). Hoe definieert Gemeente Gouda een SIEM platform als het in de tweede bullet onder SOC vraagt om assets te isoleren? De term SIEM wordt niet gedefinieerd in de begrippenlijst (pag. 4-6) Moeten de middelen om te komen tot (geautomatiseerd) isoleren ook meegenomen worden in de aanbidding?	De SIEM dienstverlening wordt beschreven in paragraaf 2.1 (2e bullit) Ja, dit betreft end-points en hoeft niet geautomatiseerd, kan ook handmatig na triage door den SOC analist en daarvoor kan het EDR-functionaliteit worden gebruikt.
248	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 1.2.1, pag. 7/32	Gemeente Gouda beschrijft het volgende: Gemeente Gouda is, vanwege het verlopen van de huidige pilot voor SOC- en SIEM-diensten, voornemens om een zo integraal mogelijke oplossing voor het leveren en het implementeren van SOC- en SIEM-diensten via een Europese aanbesteding in de markt te zetten. Welke kritische succesfactoren waren gedefinieerd voor deze pilot en is de pilotfase succesvol afgerond?	Zie beantwoording van vraag 51
249	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 1.2.1, pag. 7/32	Gemeente Gouda beschrijft het volgende: Gemeente Gouda is, vanwege het verlopen van de huidige pilot voor SOC- en SIEM-diensten, voornemens om een zo integraal mogelijke oplossing voor het leveren en het implementeren van SOC- en SIEM-diensten via een Europese aanbesteding in de markt te zetten. Met welke marktpartijen heeft Gemeente Gouda deze pilotfase doorlopen?	Zie de beantwoording van vraag 167
250	Inhoud	Aanbestedingsleidraad.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 1.2.1, pag. 7/32	Gemeente Gouda beschrijft het volgende: Gemeente Gouda is, vanwege het verlopen van de huidige pilot voor SOC- en SIEM-diensten, voornemens om een zo integraal mogelijke oplossing voor het leveren en het implementeren van SOC- en SIEM-diensten via een Europese aanbesteding in de markt te zetten. Wij zien en ervaren een grote verandering in de markt mbt de rol van traditioneel SIEM. Het is de beweging die Gartner weergeeft in haar SOC Visibility Triad model. Dit model zorgt er ook voor dat er op een andere manier naar het aansluiten van logbronnen wordt gekeken en naar het opstellen van specifieke use cases. De invulling van dit model biedt Gemeente Gouda in onze optiek vele malen meer voordelen (zowel qua security dekking als financieel, als operationeel) dan de traditionele invulling. Staat Gemeente Gouda open om op basis van dit concept en gedachtegoed haar MDR strategie vorm te geven? Gaat Gemeente Gouda akkoord aanbiddingen te ontvangen op basis van dit concept?	De gemeente staat open voor oplossingen die voldoen aan de eisen en invulling geven aan de kwalitatieve criteria. Daarop worden de inschrijvingen beoordeeld. De aanbesteding is bewust zo functioneel mogelijk gehouden.

251	Inhoud	Aanbestedingsleidraad d.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 1.2.1, pag. 7/32	In het document wordt gesteld dat de BIO voorschrijft dat een SOC werkt op basis van een SIEM. Dat is niet correct weergegeven. In de BIO staat onder 12.4.1.3 Sectie 2 dat de gemeente moet monitoren middels SIEM en/of SOC. Kan deze tekst aangepast worden zoals weergegeven in de BIO?	ja
252	Contract	Aanbestedingsleidraad d.MDR.Gouda.pdf, Hoofdstuk 1.1, pag. 7/32	In het aanbestedingsdocument wordt beschreven dat Gemeente Gouda Regie-gemeente is voor 4 omliggende gemeenten. Kan Gemeente Gouda bevestigen dat de inschrijver 1 contract afsluit met alleen Gemeente Gouda?	ja
253	Contract	Boetebeding	Aanbestedingsleidraad Paragraaf 4.5.2. Komen de boetebedingen bovenop de mogelijke aansprakelijkheid van EUR 1.250.000 per gebeurtenis? -GIBIT 2023-?	Ja deze kunnen boven op de aansprakelijkheid komen.
254	Contract	Boetebeding	Aanbestedingsleidraad Paragraaf 4.5.2. Zijn de boetedoeningen cumulatief? Ofwel als voorbeeld een derde keer 98,5-99% up time resulteert in een 2+4+6 = 12% jaarvergoeding boete in totaal?	Het wordt per keer bepaald. De eerste keer is bijvoorbeeld 2%. Indien het een tweede keer gebeurd is het de volledige 4% zonder aftrek van de voor de eerste keer reeds betaalde 2% etc.
255	Contract	Boetebeding	Aanbestedingsleidraad Paragraaf 4.5.2. Zijn dit eenmalige boetedoeningen per jaar of gedurende de gehele looptijd van het contract? (Basis contract 3 jaar + 3x2 jaar verlenging)	Gedurende de looptijd van de overeenkomst.
256	Inhoud	Up time	Hoe wilt u de up time controleren en vaststellen?	Door uw rapportages en bij downtime zal dit door de aanbestedende dienst worden vastgelegd. Eventueel zal de continuïteit van de loginformatie getoetst kunnen worden of kan monitoring op de beschikbaarheid plaatsvinden.
257	Inhoud	Boetebeding	Aanbestedingsleidraad Paragraaf 4.5.1. Kunt u nadere uitleg geven over dit boetebeding met name wat bedoeld wordt met aantal uses cases (welk aantal precies?) en percentages: minder 90%, 70-90% en minder dan 70%, in relatie tot de genoemde boetepercentages van de jaarvergoeding. Is dit eenmalig of kan dit meerder malen per looptijd en verlenging plaatsvinden?	Het aantal use cases betreft het aantal use cases dat u volgens uw antwoord op kwalitatief criterium D zegt af te dekken. Het boetebeding is na 3 maanden, 4 maanden en na 5 maanden van toepassing.
258	Inhoud	Paragraaf 3.5?	Er wordt in paragraaf 4.3 hier meerder malen verwezen naar een paragraaf 3.5. Deze lijken we niet te kunnen vinden? Kunt u deze delen en/of naar verwijzen?	De correcte verwijzing is naar paragraaf 2.1 van de aanbestedingsleidraad.
259	Inhoud	Engineering ervaring resources	Dient de inschrijver ook ervaring te hebben met kennis en ervaring op de gebied van andere security implementatie oplossingen zoals endpointsecurity, email en firewallnetwerk security, om de aanbestedende dienst hierbij pragmatisch te ondersteunen indien gewenst? Is het optioneel additioneel kunnen aanbieden hiervan mogelijkerwijs een pre?	Niet in het kader van de beoordeling van de inschrijving, voor zover deze diensten niet worden uitgevraagd. De eisen met betrekking tot kennis en ervaring zijn opgenomen in paragraaf 5.1.
260	Inhoud	Engineering, IR hulp en resources	Heeft de aanbestedende dienst (later) eventueel ook behoefte aan engineering resources om eventuele security meldingen uit het MDR daadwerkelijk op te lossen voor de aanbestedende dienst i.p.v. alleen het aanbrengen van meldingen? Denk hierbij aan bijvoorbeeld netwerk security engineering en incident response of ligt dat geheel in de verantwoordingsfeer van de aanbestedende dienst?	Ja, onderdeel van de aanbesteding is de advisering over het oplossen van issues. Ten aanzien van de feitelijke respons gaat het alleen om de isolatie van assets. In een separaat inkooptraject zal uitgebreide incident response en forensische onderzoek worden gecontracteerd.
261	Inhoud	Dashboard	Met welk doel wilt u een eigen login in het dashboard hebben van de managed dienst? Heeft u bijvoorbeeld een eigen SOC dienst of verwacht u hierin taken te vinden. Of wilt u als aanbestedend dienst zelf geen toegang? Kunt u hier aub over uitweiden?	We willen inzage in onze eigen gegevens incl. de analyse informatie van het SOC. Ook ontstaat daardoor inzicht in reactietijden etc.
262	Inhoud	Dashboard	Welke minimale functionaliteiten verwachten jullie (knock out eis E50) te zien in het dashboard als aanbestedende dienst van een Managed oplossing. Kunt u de minimale inzichten anders aub uitputtend specificeren?	Inzage in de alerts voor de aanbestedende dienst, incl. informatie uit triage, analyse en response

263	Inhoud	Voorwaarden, eisen en voorbeelden in alle documenten	Er wordt in programma van eisen E6 impliciet naar allerlei voorwaarden, eisen, en ook voorbeelden van o.a. het document aanbestedingsleidraad verwezen. Dit kan leiden tot verwarring en onduidelijkheden aan welke knock-out eisen uiteindelijk voor de gunning moeten worden voldaan. Gezien dit een Europese aanbesteding betreft wilt u wellicht achteraf discussie vermijden. Advies: kunt de relevantie knock-out eisen uit alle andere documenten specificeren en opnemen in het document van programma van eisen.	Wij hebben besloten niet in te gaan op uw advies